

OPO KONDRE MAN UN OPO MEK' WI SETI KONDRE BUN!

Verkiezingsprogramma MEGA Combinatie 2010 – 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	6
2. Uitdieping en innovatie van onze democratische rechtsstaat	7
2.1 De Wetgevende Macht.....	7
2.1.1 Aanpassing van het Kiesstelsel	7
2.1.2 Structurele verbetering van de vertegenwoordigende lichamen.....	8
2.2 De Uitvoerende Macht	9
2.3 De Rechterlijke Macht	10
2.4 Concluderend	10
3. Het te voeren nationaal beleid	11
3.1 Hervorming van het Staatsapparaat.....	11
3.1.1 Het versterken van de rol van de overheid	11
3.1.2 Verbetering van het overheidsapparaat	11
3.1.3 Corruptiebestrijding	12
3.1.4 Immigratiebeleid	12
3.1.5 Overlegstructuren met sociale partners	13
3.2 De Nationale Productie	13
3.3 De Infrastructuur.....	15
3.4 De Nationale Veiligheid	16
3.5 Onderwijs, Wetenschap & Technologie	16
3.5.1 Onderwijs	16
3.5.2 Wetenschap & Technologie	18
3.6 Jeugd, Sport & Cultuur.....	18
3.6.1 Het jeugdbeleid	18
3.6.2 Het sportbeleid	19
3.6.3 Het cultuurbeleid.....	21
3.7 Volksgezondheid & Milieu	23
3.7.1 Volksgezondheid.....	23
3.7.1.1 Uitgangspunten.....	24
3.7.1.2 Het uit te voeren beleid	24
3.7.2 Milieu.....	26

3.8	Arbeid & Welzijn	27
3.9	Internationale Betrekkingen.....	31
3.9.1	Uitgangspunten	31
3.9.2	Het te voeren beleid.....	33
3.10	Financiën.....	38
3.10.1	Uitgangspunten	38
3.10.2	Het monetair beleid	39
3.10.3	Het financieel beleid.....	41
3.10.4	De economische politiek.....	42
3.10.5	Het fiscaal beleid.....	43
3.10.6	Vernieuwing van het bank- en het verzekeringswezen.....	46
3.10.6.1	Het bankwezen	46
3.10.6.2	Het verzekeringswezen.....	46
4.	Het globaal beleid per district.....	48
4.1	Het grondenrechten vraagstuk	48
4.2	De districten	48
4.2.1	Het district Paramaribo	48
4.2.2	Het district Wanica.....	49
4.2.3	Het district Nickerie	50
4.2.4	Het district Coronie	50
4.2.5	Het district Saramacca.....	51
4.2.6	Het district Commewijne.....	51
4.2.7	Het district Marowijne.....	52
4.2.8	Het district Para.....	52
4.2.9	Het district Brokopondo.....	53
4.2.10	Het district Sipaliwini.....	53
5.	Investerings en financiering van het programma.....	55
5.1	Investerings.....	55
5.2	Financiering van het programma	56
Bijlage 1 Surinaamse kaart met aangepaste districtsindeling en een overzicht van de belangrijkste geprojecteerde infrastructurele werken.....		57

Voorwoord

Voor U ligt het verkiezingsprogramma van de MEGA Combinatie (MC) welke een samenwerkingsverband is van de politieke partijen; de “Nationale Democratische Partij” (NDP), de “Kerukunan Tulodo Pranatan Inggil” (KTPI), de “Progressieve Arbeiders en Landbouwers Unie” (PALU) en “Nieuw Suriname” (NS).

De MC is tot stand gekomen met het doel om ons volk een instrument te verschaffen om de funeste verdeeldheid in onze samenleving en de frustrerende stagnatie in de nationale ontwikkeling te doorbreken en om in eenheid daadwerkelijk duurzame welvaart en duurzame welzijn voor Surinamers in hun staatkundig onafhankelijke land te bewerkstelligen. Dit met de inzet van onze eigen natuurlijke hulpbronnen en met de inzet van ons collectieve sociale vermogen, dat is verkregen door het samenkomen van grote en rijke culturen, waar ons Volk uit is voortgekomen. Voorts met het volste vertrouwen in de leiding van de Almachtige en geïnspireerd door de oproep in ons volkslied **“Wi sa seti kondre bun”**.

De problemen waarvoor wij thans staan vereisen visionair, vernieuwend en krachtig leiderschap, met de vaste wil om aan het Surinaamse belang consequent voorrang te geven en om in hechte eenheid en passie naar alle segmenten van onze samenleving te werken aan de realisatie van de enorme opgaven waarvoor wij staan.

Voor de beoogde ontwikkeling van ons land en ons volk is ons volkslied een geweldige inspiratiebron. Het verkiezingsprogramma dat de MC u presenteert, heeft als titel:

“Opo Kondre Man Un Opo Mek Wi Seti Kondre Bun!”

omdat wij uit ons volkslied de inspiratie putten om alle belemmeringen te overwinnen en ons met alles wat wij in ons hebben in te zetten om van ons land het beste te maken dat mogelijk is.

Wij leven in een gezegend, rijk land, waarvan wij allen de eigenaren zijn. Dit land biedt voldoende mogelijkheden aan ons allen, nu en in de toekomst, om in al onze behoeften te voorzien. De voorwaarde is wel om de juiste prioriteiten te stellen in het volle besef, dat de voornaamste drijfkracht voor onze nationale ontwikkeling niet in de aansturing door buitenlandse machten, maar in het eigen volk moet worden gezocht. En wel in onze dromen en aspiraties, in onze noden en behoeften en in de mogelijkheden om die noden te elimineren en in de behoeften te voorzien. Vooral de mogelijkheden die in ons natuurlijke leefmilieu daarvoor te vinden zijn en in de lichamelijke en geestelijke vermogens van ons volk om die mogelijkheden te kunnen benutten. Het volk moet voor de succesvolle realisatie van die taak, daartoe met de juiste bestuurlijke maatregelen in staat worden gesteld. Deze maatregelen zijn primair:

- Adequaat onderwijs op alle niveaus
- Adequate bestuurlijke ordening voor effectieve democratische inbreng van het gehele volk
- Een waarachtige rechtstaat waarin Vrouwe Justitia werkelijk blind is en allen met dezelfde maat worden gemeten

- Adequate voorwaardenscheppende voorzieningen voor succesvolle nationale productie in de eerste plaats door Surinamers; voorwaardenscheppende voorzieningen variërend van een deugdelijk grond- en vergunningen beleid tot adequate ruimtelijke ordening en infrastructurele voorzieningen voor grond-, water en luchttransport, telecommunicatie, enz.

Wij zien het als onze plicht om samen met U, bij 35 jaar staatkundige onafhankelijkheid deze nieuwe ontwikkeling consistent vorm en inhoud te geven in eenheid, met liefde voor Suriname en met de vastberaden wil om samen vooruit te komen.

De MEGA Combinatie rekt op uw steun!

D. Bouterse	(NDP)
W. Soemita	(KTPI)
J. Hok	(PALU)
J. Nasibdar	(NS)

1. Inleiding

Naast het beleid dat door de MEGA Combinatie (MC) in de volgende hoofdstukken zal worden verwoord, wenst zij onderstaand aan te geven aan welke activiteiten en/of projecten zij zich in ieder geval zal committeren na het verkrijgen van regeermandaat:

- Optimalisering van het ambtenarenapparaat gekoppeld aan de creatie van werkgelegenheid in de private sector en adequate bezetting van mens kracht.
- De opzet van een industriefonds voor de financiering van nationale KMO bedrijven tegen laagdrempelige soepele voorwaarden.
- Transformatie van het belastingstelsel naar een systeem dat de nationale productie ondersteunt.
- Het onderwijssysteem zal hervormd worden door een accentverlegging van onderwijzer naar leerling en van docent naar student en gericht worden op de nationale ontwikkeling. Er zal accentverlegging plaatsvinden van leren naar probleemoplossing, terwijl beheersing van de wiskunde en het gebruik van de taal opgestuwd zullen worden naar hoogten die een snelle penetratie van het kennisveld tot een realiteit maken.
- Binnen de komende 5 jaren zullen wij een grote sprong voorwaarts maken wat betreft versnelde en gratis Wi – Fi internet verbindingen gericht op het onderwijs, dienstverlening vanuit de overheid en de creatie van een verdien capaciteit in een nieuwe sector (E-commerce).
- In de komende 5 jaren zal gewerkt worden aan de realisatie van een nieuw regeercentrum waarbij alle ministeries op één locatie zullen worden geconcentreerd.
- Het voorbereiden van een projectdossier voor het tot stand brengen van een zeekering achter de parwabossen, waarop een tweede Oost-West snelweg zal worden geprojecteerd.
- Het tot stand brengen van een Zuid-Noord spoorwegverbinding tussen Brazilië en de Noordkust van Suriname.
- De bouw van twee nieuwe zeehavens.

2. Uitdieping en innovatie van onze democratische rechtsstaat

In het proces van de transformatie van ons land van een koloniale machtsstaat naar een vrije democratische rechtsstaat moeten wij constant verbeteringen brengen in de drie kolommen van macht. Het gaat dan over de Wetgevende macht, de Uitvoerende macht en de Rechterlijke macht. Deze verbeteringen zijn noodzakelijk om deze concentraties van macht in staat te stellen elkaar onderling te controleren en er voor te zorgen dat wij als burgers van dit goede land met een gevoel van rechtszekerheid kunnen werken aan het nastreven van welvaart en maximale ontplooiing van onszelf en van onze samenleving ongeacht welke regering aan de macht is. De basisspelregels die gelden, moeten zo strikt worden nageleefd dat duurzame ontwikkeling mogelijk blijft ongeacht de regering die in een bepaalde periode aan de macht is.

2.1 De Wetgevende Macht

2.1.1 Verbetering van het Kiesstelsel

De wetgevende macht berust bij het volk van Suriname. Aangezien wij niet met zijn allen in DNA, in district- en ressortraden kunnen zitten, kiezen wij personen waarvan wij vinden dat zij onze belangen het best kunnen dienen. Wij zijn daarom verplicht om steeds weer na te gaan hoe wij onze vertegenwoordigers kiezen. Tenslotte moeten deze personen de spelregels maken die voor iedereen gelden. Zij moeten ook voor ons blijven checken of de Uitvoerende macht haar werk goed doet. Daarom hebben wij als MC weer kritisch gekeken naar het huidige kiesstelsel, uitgaande van de volgende voorwaarden:

1. Het moet garanderen dat slechts capabele en integere burgers in aanmerking kunnen komen voor toelating tot deze organen.
2. Het zal er voor moeten zorgdragen dat alle Surinamers zich vertegenwoordigd weten in de volksvertegenwoordigende organen.
3. Het moet sociaaleconomische prikkels geven in alle uithoeken van ons land;
4. Het moet garanderen dat de grootte van de bevolking van een district niet mag leiden tot niet vertegenwoordigd worden of dat een kiesdistrict vanwege de bevolkingsgrootte direct een meerderheid van de zetels in DNA verwerft. Dit neemt niet weg dat er een evenwicht moet bestaan tussen de demografische omvang en de democratische spreiding van de wetgevende vertegenwoordiging.
5. Uitgangspunt blijft 51 DNA zetels

De resultaten van een evaluatie zullen gelet op het maatschappelijke gewicht na de verkiezingswinst in breder verband worden besproken.

2.1.2 Structurele verbetering van de vertegenwoordigende lichamen

Hoe kleiner de groep hoe meer het accent verschuift van vertegenwoordigd zijn naar participatie. In de Grondwet van de tweede Republiek van november 1987 is er een belangrijke kwalitatieve sprong gemaakt met het introduceren van de ressortraden en districtsraden. Vanaf dat moment was de weg geopend voor grotere betrokkenheid van Surinamers bij het gebeuren in hun directe woonomgeving. Participatiedemocratie werd formeel een feit. Belangrijk is om nu daar verder inhoud aan te geven. De tijd is aangebroken dat DR en RR leden actieve deelnemers worden in de uitvoering van de regionale ontwikkelingsplannen en het onderhouden en verbeteren van de woonomgeving.

In het verlengde van het voorgaande komt er ook een verbetering van de positie van de VVV.

Vooruitlopend op een nadere evaluatie worden alvast de navolgende aanpassingen voorgesteld ten aanzien van de D.N.A. en de V.V.V.;

1. De Verenigde Volks Vergadering (VVV) is het hoogste politieke orgaan en kiest uit haar midden een voorzitter. De voorzitter van de VVV mag niet tegelijkertijd ook voorzitter zijn van DNA.
2. Verder wordt voorgesteld om de VVV slechts te doen bestaan uit de DNA- en de DR-leden, omdat de laatste een evenredige afgeleide zijn van de gekozen RR-leden.
3. De bevoegdheden van de VVV worden als volgt uitgebreid;
 - Het eventueel verkiezen en afzetten van de President en de Vice President
 - Het houden van een referendum
4. Wettelijke regeling van de afzettingsprocedure van de President, Vice-president en Volksvertegenwoordigers.
5. Evaluatie van het ordereglement van DNA, in hoofdzaak wat betreft sancties.
6. Een institutionele versterking van de verschillende fracties binnen de DNA zodat de kwaliteit van het debat verhoogd wordt.
7. Aanpassing van de wet op politieke partijen ter verhoging van het democratische gehalte en de transparantie en een de effectieve bijdrage aan de ideeënstrijd zowel binnen als buiten parlementair. Er wordt voorgesteld dat de overheid de Wetenschappelijke Bureaus van de diverse politieke partijen financiert op basis van een ingediende en goedgekeurde begroting. Voorgesteld wordt om deze subsidie afhankelijk te stellen van de navolgende voorwaarden:
 - Aantal zetels in DNA zal bepalend zijn voor de toegestane grootte van het Wetenschappelijk Bureau;

- Toepassing van pariteit: De Overheid betaalt op basis van 50 procent van de ingediende begroting. De Partij betaalt de rest;
 - De medewerkers dienen voltijds ingezet te worden en naar analogie van de ambtelijke bezoldiging worden betaald;
 - Deze centra dienen regelmatig publicaties uit te brengen, trainingen te verzorgen en een actieve ondersteuning te leveren aan het werk in DNA;
 - Deze Wetenschappelijke Bureaus dienen ondergebracht te worden in een stichting.
8. Het deelnemen van verschillende politieke partijen aan de verkiezingen in combinatieverband zal door middel van wetgeving nader geregeld worden. Men zal verplicht worden een Programma te overleggen waarover overeenstemming bestaat terwijl men tevens opgave moet doen van een eenduidige leiding van de combinatie voor tijdens en na de verkiezingen.
9. Het is van belang dat de interne partijdemocratie bij wet wordt geregeld en dat er regelmatig vrije en geheime verkiezingen voor het bestuur plaatsvinden naar analogie van wat de Grondwetgever heeft bepaald voor de Vakbeweging. Deze verkiezingen moeten onder leiding staan van het Onafhankelijk Kiesbureau dat de bevoegdheid zal hebben de resultaten van bedoelde verkiezingen bindend te verklaren. De kiesdrempel van 1% kan dan worden opgetrokken naar 5%, zodat er niet lichtvaardig gesplitst wordt.
10. De volksvertegenwoordigers moeten in het belang van de verbetering van hun dienstverlening en ter vergroting van hun kans op herverkiezing uitgenodigd worden gerichte trainingen te volgen.

2.2 De Uitvoerende Macht

1. Om de gedachte van een noodzakelijke scheiding van machten meer gestalte te geven is het van belang de verkiezing van de President en de Vice-president los te koppelen van de verkiezing van de volksvertegenwoordigende lichamen. Om dit gewenste doel te bereiken moeten wij overgaan tot het rechtstreeks door de kiezers te doen kiezen van de President en Vice-president als hoogste van de uitvoerende macht.
2. Hetzelfde zal gelden voor de verkiezing van de Districtscommissaris.
3. Zowel de President, Vice-president als Districtscommissaris mag maximaal twee aaneengesloten termijnen aanzitten.
4. Het instellen van districtsbesturen met aan het hoofd de Districtscommissaris die rechtstreeks ressorteert onder de President. Zo een districtsbestuur bestaat dan uit de Districtscommissaris en een relevant aantal commissarissen.
5. Er wordt ook op ressortniveau een bestuurlijke coördinator ingesteld m.n. de Ressort Coördinator, welke wordt gekozen door de kiezers op ressortniveau. Ook deze functionaris stelt na zijn uitverkiezing een uitvoeringsteam samen.

2.3 De Rechterlijke Macht

1. In lijn met de hierboven beschreven scheiding der machten zal de Rechterlijke Macht (RM) autonoom worden gemaakt. De situatie die wij nu kennen is ongezond. De Minister van Justitie en Politie fungeert als administratieve baas van de Rechterlijke Macht (RM) en het Openbaar Ministerie (OM). Dit moet zo snel mogelijk veranderen. De RM en het OM zullen voortaan hun begroting zelf beheren.
2. Het Constitutioneel Hof (CH) moet binnen 6 maanden na het aantreden van een nieuwe regering een feit worden. De rechtsstaat Suriname mag niet langer bestaan zonder controle op de RM en de politieke ambtsdragers.
3. Ook het Constitutioneel Hof (CH) zal op dezelfde wijze als de RM en het OM geheel autonoom moeten functioneren.
4. Aansluiting bij het “Caribbean Court of Justice” als beroepsinstantie moet binnen de regeerperiode gestalte krijgen. Dit lichaam spreekt recht in laatste instantie en hanteert daarbij het Surinaams recht en is in dit opzicht vergelijkbaar met het Europees Hof in Straatsburg.

2.4 Concluderend

De MC is van mening dat met de bovenstaande vernieuwingen, de grondslagen voor de vrije democratische rechtstaat Suriname kwalitatief worden verbeterd en dat wij ons als Surinamers verzekerd zullen weten van een veilige en rechtzekerere ontplooiing.

3. Het te voeren nationaal beleid

3.1 Hervorming van het Staatsapparaat

Naast de al genoemde aanpassingen van meer structurele aard in hoofdstuk 1, wordt in deze paragraaf ingegaan op zaken die het besturen van ons land moeten verbeteren.

3.1.1 Het versterken van de rol van de overheid

De overheid zal een proactieve rol vervullen in het veiligstellen van de permanente nationale belangen in economische, sociaal-culturele en educatieve zin. In de komende periode zullen haar activiteiten zich vooral moeten richten op de navolgende activiteiten:

- het beschermen van onze soevereiniteit;
- het plannen en monitoren van de nationale ontwikkeling;
- het stimuleren en faciliteren van het particuliere ondernemerschap op klein en middelgroot niveau;
- het opzetten en onderhouden van de nodige infrastructuur ter ondersteuning van de economische ontwikkeling;
- bescherming en behoud van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu;
- het in stand houden en constant verbeteren van de onderwijsstructuur, de gezondheidszorgstructuur en de gemeenschapsontwikkeling;
- het handhaven van de interne en externe veiligheid;
- het bevorderen en actief profileren van Surinamers en Surinaamse producten en producties van culturele aard in het buitenland;
- het handhaven van wet en recht.

3.1.2 Verbetering van het overheidsapparaat

Op basis van een evaluatie van het ambtenarenapparaat zal een Human Resource beleid geformuleerd moeten worden welke gericht is op het doeltreffend functioneren van het Staatsapparaat. De aanpak zal echter om verschillende redenen goed doordacht moeten worden:

1. Afslanken van het apparaat betekent ingrijpen in de economie. Een dergelijke operatie dient daarom met zorgvuldigheid te geschieden. Het gaat immers om duizenden personen, deelnemers in het economisch verkeer van Suriname. Bovenal moet elders eerst werkgelegenheid worden aangeboden.
2. De overheid fungeert nu als een sociaal vangnet en herbergt op deze wijze verborgen werklozen. Ontslagen zonder voorzieningen zullen leiden tot ongewenste sociaal-

economische situaties. Het creëren van meer en beter betaalde werkgelegenheid is daarom essentieel.

3. Indien er geen alternatieve benutting van de arbeidskracht wordt gecreëerd dan zal dit leiden tot koopkrachtdaling bij belangrijke delen van de bevolking.
4. Een koopkrachtdaling op grote schaal zal leiden tot lagere omzetten bij diverse bedrijven met als gevolg ontslagen en bedrijfssluitingen en dus een toename van de werkloosheid.

Daarom gaat de MC uit van rationalisering van het Staatsapparaat als onderdeel van de herstructurering van de gehele economie gekoppeld aan alternatieve werkgelegenheid. De nationale economie moet in stelling worden gebracht om de ambtenaren op de juiste wijze preventief aan het werk te houden.

- Door o.a. herscholing ambtenaren inzetten in bestaande en nieuw op te zetten productiesectoren;
- Hetzij tijdelijk in een sociaal vangnet;
- Hetzij middels vervroegde pensionering.

3.1.3 Corruptiebestrijding

Een anticorruptie wet is noodzakelijk. Deze dient echter als sluitstuk te dienen op een aantal maatregelen van preventieve aard:

- Politici die hun carrière onderbreken om hun land te dienen als minister of volksvertegenwoordiger, dienen verzekerd te zijn van een goed pensioen en de relevante sociale verzekeringen;
- Er zal bijzondere aandacht gegeven moeten worden aan corruptiegevoelige sectoren zoals de Douane en de belastinginners, waarbij adequate salariëring gekoppeld aan goede secundaire voorzieningen maximale garanties moeten bieden tegen corruptie in die sfeer;
- Centralisatie en professionalisering van aanbestedingen of het nu gaat om werken, aankopen danwel andere behoeften aan diensten van de overheid. Dit instituut moet bij wet worden vastgesteld en zal op dezelfde wijze als geldt voor de Douane en de belastingdienst worden gevrijwaard van corruptie. Transparantie is daarbij van essentieel belang;
- Het zo snel mogelijk doorvoeren van E-government op afdelingen van de overheid waarbij dienstverlening aan het publiek aan de orde is.

3.1.4 Immigratiebeleid

De Mega Combinatie is voorstander van een verantwoorde en ontwikkelingsgerichte

immigratiepolitiek. Het immigratiebeleid welke zij voorstaat, zal o.m. op de volgende peilers worden gestoeld:

- Bijzondere voorzieningen ten behoeve van buitenlanders van Surinaamse origine die wensen te remigreren;
- Het toelaten van immigranten die een meerwaarde betekenen wat betreft kennis en vaardigheden die hier of zwak of niet aanwezig zijn;
- Er zal tevens rekening worden gehouden met de samenstelling van de immigrerende bevolkingsgroepen;
- Personen die behoren tot fundamentalistische stromingen, van welke aard dan ook, zullen worden geweerd;
- Een actieprogramma gericht op een soepele inburgering van de immigranten.

3.1.5 Overlegstructuren met sociale partners

In de moderne participatiedemocratie staat de overheid middels overlegstructuren in contact met de sociale partners. In Suriname is een dergelijke overlegstructuur meer dan ooit nodig gelet op de enorme inspanningen die zullen moeten plaatsvinden om de economie duurzaam op gang te krijgen. Gezonde operaties vereisen nou eenmaal een zo groot mogelijk draagvlak. In dit kader is het de moeite waard om een evaluatie te plegen van de huidige SER en na te gaan hoe dit orgaan dienstig kan zijn bij het oplossen van vraagstukken en het beslissen over conflictsituaties tussen arbeiders en werkgevers.

3.2 De Nationale Productie

Suriname heeft een geschat Bruto Binnenlands Product per capita van **590 US\$ per jaar**. In Barbados en Trinidad & Tobago ligt dit cijfer op 10.000 respectievelijk 15.000. Deze achterstand is op zichzelf al schrijnend. Het kan als verschrikkelijk worden gekwalificeerd wanneer wij een vergelijking maken met de potenties die wij hebben in vergelijking met de twee regionale broedervolken. Suriname is gezegend met meer dan een miljoen hectare aan vruchtbare grond, we beschikken over onschatbare hoeveelheden water. Wij kunnen op diverse manieren goedkope energie opwekken. Wij beschikken over rijke bossen. Wij hebben goud, bauxiet, aardolie, kaolien en andere mineralen. Wij kennen geen orkanen noch aardbevingen. Wij mogen nooit meer denken vanuit armoede. Wij moeten denken in termen van een actief verwerven van rijkdom!

In de eerste plaats moet gekeken worden naar het juridisch bestuurlijk raamwerk en van daaruit naar een positieve bevordering van het institutionele kader en de nodige infrastructuur, terwijl wij een gedetailleerde database wat betreft grondstoffen, materieel en bestaande activiteiten als een noodzakelijke voorwaarde zien.

Ter bevordering van de nationale productie zal de MC Regering zorgdragen voor een juridisch raamwerk wat betreft ruimtelijke planning, het exploreren en exploiteren van de natuurlijke hulpbronnen, de vereenvoudiging van de administratieve vereisten om zaken te kunnen doen in Suriname (bijvoorbeeld het oprichten van Naamloze Vennootschappen

binnen twee weken en het verkrijgen van vergunningen), het moderniseren van wetten m.b.t. de infrastructuur (wegen- en bruggenbouw, Energie- en watervoorziening, ICT, etc.) en last but not least, een moderne en aan Suriname aangepaste belastingwetgeving.

Bovenstaand juridisch raamwerk moet bevorderend werken wat betreft het algemene productiebeleid welke de navolgende hoofdzaken kent:

1. De nationale productie zal verspreid over het gehele land ter hand moeten worden genomen. Hiertoe zullen planmatig speciale zones (agro, bosbouw, mijnbouw, industrie) moeten worden ingesteld door de overheid.
2. Ook de creatie van speciale vrijhandelszones gericht op de exportgeoriënteerde industriële productie van halffabrikaten en eindproducten zal onderdeel moeten uitmaken van het te voeren beleid.
3. Door de nationale productie drastisch op te voeren moet er een positieve betalingsbalans ontstaan en moet de rol van de informele economie worden teruggedrongen.
4. Door de nationale productie te diversifiëren en steeds meer eindproducten te vervaardigen moet onze economische basis worden verstevigd.
5. Over het algemeen zal het onderwijs moeten zijn afgestemd op de nationale ontwikkelingsdoelen. Voor de versnelde ontwikkeling van de nationale productie in de geïdentificeerde sectoren zal echter aanvullend op het reguliere onderwijs ook een structuur voor beroepsgerichte, kort durende, opleidingen en trainingen moeten worden opgezet. Op deze wijze wordt beoogd om op een versnelde manier verbetering te brengen in de toegepaste productietechnologie en de bedrijfsvoering, met vergroting van de kansen op kwalitatief hogere werkgelegenheid die betere salarissen garandeert.
6. Er moeten in alle districten geleidelijk centra verrijzen om jonge ondernemers te begeleiden. De ADEK Universiteit moet meer betrokken zijn bij voornoemde activiteiten.
7. Het tarievenbeleid bij de nutsbedrijven (SWM, EBS) zal gericht moeten zijn op het stimuleren en ondersteunen van de nationale productie.
8. Ook zal de financiële sector zodanig moeten worden vernieuwd en gestructureerd dat zij risicovolle productieve investeringen kan ondersteunen.
9. De traditionele verzorgingsgebieden in het achterland van Suriname moeten versneld worden omgevormd tot florerende economische enclaves met trotse bewoners.
 - De ontsluiting van deze gebieden door de aanleg van de nodige verbindingswegen en infrastructuur en het stimuleren van wooncentra op strategische locaties, waar dit nog niet het geval is. Het leger kan hierbij als geen ander orgaan een zeer cruciale rol vervullen. Het zal hiertoe echter moeten worden uitgerust.
 - Het vestigen van het overheidsgezag in deze gebieden door middel van dependances van de belastingen, de diverse relevante ministeries, de politie, het leger, etc.
 - Het verbeteren van de gezondheidszorg door de vestiging van diverse voorzieningen op de uitgekozen locaties voor stadsvorming. Vooral de preventieve gezondheidszorg en de beheersing van het malariaprobleem zijn daarbij van eminent belang.

- Het verbeteren van de onderwijssituatie door het uitbreiden van de bestaande onderwijsinfrastructuur, het ontwikkelen van alternatieve opleidingsvormen voor een versnelde overdracht van kennis aan de bewoners van de betrokken gebieden en het stimuleren van de trek van onderwijzers naar deze gebieden. De alternatieve opleidingen zullen sterk gericht moeten zijn op de bestaande en toekomstige ontwikkelingsactiviteiten en naast het traditionele onderwijs operationeel moeten zijn.

10. Voor wat betreft de parastatale ondernemingen en staatsbedrijven wordt het navolgende beleid voorgestaan;

- Deze zullen worden onderscheiden naar gelang hun maatschappelijke functie naar: Norm en R&D centrum, dienstverlener aan derden (meestal nutsbedrijven), kernbedrijf met management en andere ondersteuning naar satellietondernemingen in de sector en overgangsbetrijf ter stimulering van het particulier initiatief in niet traditionele sectoren.
- Ze zullen moeten worden gedepolitiseerd.
- Voor zover dit nuttig en nodig is zullen de parastatale ondernemingen en staatsbedrijven gericht worden overgenomen door de particuliere sector. In dat kader hoeft de ondernemer die zo een bedrijf overneemt in eerste instantie niet eens te betalen. Belangrijker is dat zo een ondernemer beschikt over de nodige kennis, een goed bedrijfsplan en het benodigde investeringskapitaal. De betaling voor de overname van het bedrijf kan dan in een latere fase uit de opbrengsten van de onderneming geschieden.

Op basis van het bovenstaande zal voor de geïdentificeerde ontwikkelingssectoren i.h.b. de agrarische sector, gecultiveerde bosbouw, mijnbouw, industrie, huisnijverheid en klein-industrie, transport, bankwezen, milieuzorg, gezondheidszorg, sociale zorg, onderwijs, sport & cultuur, in ons land worden nagegaan welke behoefte er bestaat aan parastatale lichamen. Vervolgens zullen de bestaande parastatale ondernemingen aan de nieuwe inzichten moeten worden getoetst en waar nodig moeten worden aangepast, afgestoten of zelfs opgeheven. Middels een duidelijk en gericht beleid zal de ontwikkeling van de boven geïdentificeerde sectoren ter hand worden genomen.

3.3 De Infrastructuur

Het begrip infrastructuur, in deze context gebruikt, omvat het geheel aan basisvoorzieningen die nodig zijn om economische activiteiten in een gebied mogelijk te maken. Het gaat dan primair om materiële zaken. Gelet echter op de belangrijke rol die ICT tegenwoordig speelt in de snelle informatie-uitwisseling bij vrijwel elk maatschappelijk proces, is het noodzakelijk om ook hieraan bijzondere aandacht te besteden. Er zal een massacampagne gevoerd worden om de enorme achterstand op dit gebied in te lopen.

In het kader van het te voeren beleid op dit stuk zullen de droge en natte infrastructuur, het openbare transport, de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en de nutsvoorzieningen (water, elektriciteit, telecommunicatie en ICT) zodanig worden ontwikkeld dat deze geen stagnatie meer vormen voor een sterke toename van de economische activiteiten in ons land.

Vooraf de uitgifte van bouw kavels op grote schaal, gekoppeld aan soepele financieringsvoorwaarden voor bouwkapitaal, zal hoge prioriteit genieten.

3.4 De Nationale Veiligheid

In het terzake doende beleid wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen de interne en externe veiligheid. Voor wat betreft de interne veiligheid geldt dat criminaliteit in beginsel niet uit te roeien is, maar een slechte sociaal economische situatie, moreel verval en een inadequaat beheersorgaan zullen zeer zeker bijdragen tot een relatieve opleving van dit fenomeen. Voor de duurzame terugdringing van de criminaliteit zullen deze zaken dus aangepakt dienen te worden. Voor de directe bestrijding van de criminaliteit ziet het uitgestippelde beleid op dit stuk er als volgt uit:

1. In de eerste plaats zal worden gewerkt aan de ontwikkeling van een coherent nationaal veiligheidsplan waarin alle instanties in hun verschillende hoedanigheden en stadia een duidelijke rol vervullen. Een duidelijke organisatiestructuur, waarin alle maatschappelijke spelers met hun onderlinge relaties zijn opgenomen, is een belangrijk onderdeel hiervan.
2. Er zal worden geïnvesteerd in het vervolgingsapparaat in al haar facetten: mankracht, opleidingen en trainingen, bezoldiging, faciliteiten, voorzieningen, etc., zodat deze haar taken naar behoren kan uitvoeren.
3. Het veel sterker zichtbaar maken van de politie in de gemeenschap.
4. Het opvoeren van de voorlichting naar de gemeenschap toe.
5. Het reorganiseren, moderniseren dan wel doorlichten en zuiveren van de diverse veiligheids- en inlichtingendiensten.
6. Voor het bestrijden van de grensoverschrijdende criminaliteit zal de inhoudelijke samenwerking met regionale en andere internationale veiligheidsinstituten moeten worden opgevoerd.

Voor het verbeteren de externe veiligheid zal aan de ene zijde de militaire diplomatie met de relevante landen en internationale organisaties moeten worden verbeterd en aan de andere kant zal het Nationaal Leger op de nodige sterkte moeten worden gebracht om een onverhoopte aanval van buitenaf het hoofd te kunnen bieden. Dit betekent o.a. voldoende en goed opgeleid en getraind personeel en adequaat en te allen tijde inzetbaar materieel. Hiermee zullen uiteraard extra kosten gepaard gaan maar het rendement voor de totale natie zal aanzienlijk zijn. Onder andere voor de bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit, een optimale benutting van de natuurlijke hulpbronnen in onze wateren en een controleerbare ontwikkeling van ons binnenland is de inzet van het leger namelijk onontbeerlijk.

3.5 Onderwijs, Wetenschap & Technologie

3.5.1 Onderwijs

Het onderwijssysteem zal ten dienste moeten staan van de nationale ontwikkeling en gelijke kansen moeten bieden aan iedere Surinamer om zijn of haar intellectuele en culturele mogelijkheden te ontplooiën.

1. Er zal met spoed een inventarisatie plaatsvinden van het onderwijsveld inclusief de vele uit het buitenland geïmporteerde opleidingsinstituten. Op basis van deze inventarisatie zal er een evaluatie moeten plaatsvinden. Op basis van deze twee exercities zal er een urgentieplan moeten worden opgezet om versneld de meest urgente problemen op te lossen.
2. De instelling van een Nationale Onderwijs Raad (NOR), waarin alle maatschappelijke geledingen zijn vertegenwoordigd. Deze raad moet de nationale onderwijsdoelen helpen vaststellen en bewaken en de President adviseren op het gebied van onderwijs.
3. De opzet van een kwaliteitszorgsysteem dat moet garanderen dat de gewenste kwaliteit van het onderwijs steeds gehaald wordt.
4. De aanmaak en afkondiging van een wet waarin is geregeld dat alle dagstudenten tot de middelbare school in aanmerking komen voor een adequate studietoelage en studenten van het hoger onderwijs voor een basisbeurs.
5. Het stimuleren van de bouw van diverse sport- en gemeenschapscentra in de diverse wijken die dan in de ochtenduren kunnen worden gebruikt door de diverse scholengemeenschappen en als opvangcentra voor kinderen van werkende ouders.
6. Ter oplossing van het schooltransportprobleem zal een speciale organisatie (stichting) moeten worden opgezet die het schoolvervoer professioneel ter hand zal nemen. Aanvullend hierop kan worden gedacht aan het organiseren van centrale inschrijvingen voor leerlingen en het plaatsen van leerlingen en leerkrachten op scholen in hun woonomgeving. Verder zullen ook leerkrachten zoveel mogelijk worden geplaatst op scholen in hun woonomgeving.
7. De toenemende behoefte aan nascholing, bijscholing, herscholing en applicatie bij onderwijsgevenden in ons land wordt steeds manifester. Aan deze behoefte zal inhoud gegeven moeten worden, zodat de kwaliteit van ons onderwijs hierdoor in alle opzichten verbetert.
8. Zodanige voorzieningen treffen, opdat in de toekomst een klassendeler van 20 als norm kan worden gehanteerd.
9. Maatregelen treffen opdat de aanmaak, aanschaf en distributie van schoolmateriaal tijdig voor het nieuwe schooljaar kan plaatsvinden en het opzetten van materiaalmagazijnen in alle districten.
10. Ter stimulering tot goede prestaties zal een jaarlijkse prijs worden uitgereikt aan scholen die het best uit de bus komen voor geleverde schoolresultaten, sportprestaties, onderhoud en organisatie.
11. Invoering van het Engels naast het Nederlands reeds op de lagere school.
12. Lichamelijke opvoeding op alle niveaus van het onderwijs vanaf de lagere school tot en met de middelbare school als verplicht vak in het lesprogramma op te nemen.

13. Het invoeren van ICT op de meest daarvoor in aanmerking komende schooltypen c.q. leerniveaus.
14. Het garanderen van onderwijs tot op middelbaar niveau in alle districten. Het sluitstuk van districtsonderwijs wordt dan gevormd door een pakket van diverse onderwijsvormen die worden ondergebracht in standaard middelbare school complexen. Na het middelbaar onderwijs kunnen studenten voor het hoger onderwijs terecht in Paramaribo alwaar ze zullen worden opgevangen op de universiteit in moderne studentenwoningen. Voor de door de binnenlandse oorlogen getroffen generatie zullen bijzondere voorzieningen en onderwijsmogelijkheden worden getroffen om de opgelopen achterstand versneld in te halen.
15. Geheel in het belang van onze maatschappelijke ontwikkeling zal aan de achtergestelde positie van onderwijzers en leerkrachten snel een einde moeten worden gebracht. Een adequate bezoldiging en een extra beloningsregiem in geval van vervolgoedingen zal de numerieke en kwalitatieve achterstand versneld moeten wegwerken.

3.5.2 Wetenschap & Technologie

Economische groei betekent het opvoeren van de aanmaak van materiële en immateriële producten. Hiervoor zijn goed opgeleide en liefst ervaren technologen nodig. Wij moeten het onderzoeksbeleid zodanig inrichten dat wij de achterstand op de regio versneld kunnen inlopen. De MC Regering zal op Presidentieel niveau een Nationale Raad voor Wetenschap en Technologie instellen welke als voornaamste taak zal hebben Suriname de juiste netwerken te bezorgen voor het ‘up-to-date’ houden van het onderwijs en onderzoekspakket van o.a. de ADEK universiteit.

3.6 Jeugd, Sport & Cultuur

3.6.1 Het jeugdbeleid

De Mega Combinatie is zich ervan bewust dat jongeren een zeer belangrijke rol te vervullen hebben in de verdere ontwikkeling van onze samenleving. Jongeren hebben een enorme potentie en kunnen gericht maatschappelijk en professioneel gevormd worden zodat de ontwikkeling van ons land met de juiste stootrichting en veel effectiever ter hand kan worden genomen. Indien we erkennen dat Human Resources de belangrijkste natuurlijke hulpbron is, dan mag geen enkele Surinamer en in het bijzonder geen jongere meer onbenut worden gelaten.

De afwezigheid van een gericht jongerenbeleid heeft gemaakt dat een groot deel van deze groep geen vertrouwen heeft in de toekomst van hun land. Bij onlangs gehouden “Caricom Youth Summit” kwam dit gegeven heel duidelijk aan de orde. De Mega Combinatie wil op gerichte wijze aandacht besteden aan deze groep van onze samenleving. Immers 65% van onze bevolking is 35 jaar en jonger en vormt een belangrijk deel van het creatief vermogen van onze samenleving. Goede ontwikkelingskansen moeten daarom tot stand komen voor deze grote groep.

Het Jeugdbeleid zal zich o.m. bezighouden met de volgende activiteiten:

1. Het toezicht op kindertehuizen.
2. Het bevorderen van de kinderopvang in crèches.
3. De opzet van een programma voor gemeenschapswerk door scholieren en studenten en de opzet van centra voor vrijwilligerswerk, waar jongeren vanaf 18 jaar zich kunnen aanmelden voor participatie in geregistreerd vrijwilligerswerk.
4. De gerichte opvang van drop-outs waardoor deze categorie Surinamers nieuwe kansen krijgt.
5. De opzet van een doorgangshuis voor kinderen in nood die direct hulp nodig hebben.
6. De opzet van gemeenschapscentra in alle buurten waarin naschoolse opvang, sport en recreatie en de ontwikkeling van leiderschapskwaliteiten, aan de orde zullen zijn.
7. De opvang en begeleiding van moeilijk opvoedbare jongeren.
8. Het stimuleren van jong ondernemerschap.
9. Het ondersteunen van culturele - en toneelverenigingen waarin jongeren actief zijn.
10. Het ontwikkelen van bewustwordingsprogramma's voor jongeren, de ondersteuning van studentenverenigingen.
11. De huisvesting van jonge gezinnen in sociale nood en de stimulering van buurtorganisaties. Een speciaal huisvestingsprogramma voor jonge gezinnen zal moeten voorzien in tenminste 1.500 woningen per jaar tegen een betaalbare prijs.

3.6.2 Het sportbeleid

Sport levert niet alleen een waardevolle bijdrage aan de maatschappelijke saamhorigheid doch is ook als factor voor een samenbindend verenigingsleven, natievorming, nationale trots, criminaliteitspreventie en preventieve gezondheidszorg van eminent belang. Bovendien kan zij ook belangrijk bijdragen in het bruto nationaal product. De taak van de overheid naar de sport en recreatie toe is het scheppen van die voorwaarden, waardoor deze ader van de samenleving optimaal tot wasdom kan komen. Een voorwaardenscheppend beleid moet het mogelijk maken dat:

1. de overheid vanuit haar verantwoordelijkheid de sport en recreatie optimaal tot wasdom kan doen komen;
2. het particulier initiatief die rol kan vervullen die voor haar is weggelegd om de optimale groei niet slechts te helpen bewerkstelligen, maar deze ook te helpen continueren;
3. de actieve en passieve participatie aan de sport en recreatie beter vorm en inhoud kunnen krijgen, opdat Suriname wederom naam en respect verwerft in de regio en de wereld.

Het beleid zal er op gericht moeten zijn de sport en recreatie in de ruimste zin des woord te integreren in het sociaal-maatschappelijk en economisch leven in Suriname:

1. Het belasten van een speciale overheidsinstelling, zoals een ministerie, met de zorg voor de sport.
2. Het ontwikkelen en wederom opstarten c.q. institutionaliseren van een nationale volksgymnastiek beweging.
3. Het bewerkstelligen van een samenhangend en een ondersteunend geheel van wedstrijden voor jeugdigen, zowel nationaal als internationaal. Daarbij moeten de bestaande korte scholencompetities uitgroeien tot een landelijk karakter die in een ruimere periode worden afgewerkt.
4. Het bewerkstelligen van een systeem van lichamelijke opvoeding, sport en spel, doelend op verantwoorde concepties ten aanzien van de psychomotorische ontwikkeling van jeugdigen, mede ter bereiking van optimale prestaties.
5. Via een infrastructuur van de departementen komen tot een massale deelname van ambtenaren aan sport en spel, evenals evaluatie en een nieuwe opzet van het Interdepartementaal Sporttoernooi.
6. De rehabilitatie van bestaande sportcentra die in deplorabele staat verkeren en de gestaagde bouw van nieuwe sport- en buurtcentra in alle wijken, volgens een standaardconcept. Hierbij zal vooral aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van een concept dat gericht is op het onderhoud en de instandhouding c.q. verantwoord beheer van deze centra.
7. Instellen van een sportfonds, het een en ander in een sporttotoprogramma.
8. Het stimuleren van de nationale beoefening van denksporten en het toedienen van sterke impulsen aan het realiseren van centra.
9. Het gericht werken naar de verwezenlijking van adequate opvangmogelijkheden ten behoeve van de uitwisseling van jeugd- en sportgroepen.
10. Studie, voorbereiding en realisatie van (verkorte) opleidingen over het gehele land, teneinde de door de activiteiten van het ministerie verwachte ontwikkelingen binnen de diverse takken van sport gaande te houden en te stimuleren.
11. De lichamelijke opvoeding, sport en spel daadwerkelijk doen verzorgen op elke school, dat wil zeggen op alle niveaus van onderwijs in alle districten. In dit verband zal het schoolzwemmen verplicht dienen te worden gesteld vanaf een nader vast te stellen leerjaar.
12. Studie en voorbereiding van het wettelijk kader voor de erkenning van opleidingen van sport, recreatie en jeugdwerk.
13. Voorbereiding en realisatie van een centrum voor dienstverlening, dat sport- en jeugdorganisaties te hulp komt, onder meer in verband met hun administratieve organisatie.

14. Decentralisatie van de sportkeuring en het opzetten van een sportfysiologisch onderzoeks- en ontwikkelingscentrum, teneinde een eigen Surinaamse sportwetenschapsbeoefening op gang te brengen, het een en ander in samenwerking met de nieuwe Medische Universiteit.
15. Op schema c.q. in kaart brengen van alle jaarlijkse conferenties in UNESCO verband, met concrete uiteenzetting van de betekenis voor participatie door overheids- en niet-overheidsorganisaties.
16. Doen onderzoeken wat er concreet gedaan kan worden, met andere woorden een aangepaste subsidieregeling scheppen voor private sportorganisaties.
17. De ondersteuningsmogelijkheden via internationale overkoepelende sportorganisaties waaronder het IOC, de IAAF, de FIFA, e.d. moeten beter in kaart worden gebracht en zo optimaal mogelijk worden benut.

3.6.3 Het cultuurbeleid

Als bruikbaar uitgangspunt kan gelden de UNESCO opvatting van cultuur, die als volgt is omschreven:

“In UNESCO’s praktijk houdt cultuur in, een weerspiegeling van het verleden, evenwel een verleden dat leeft omdat het, opgenomen door de huidige generaties en als een weerspiegeling en handeling, door en door verbonden is met het dagelijks leven van de mens. Het vertegenwoordigt al die waarden van het denken, artistieke expressie, tradities en leefwijzen, die een gemeenschap leiden en inspireren, waardoor zij begiftigd wordt met eigen identiteit en de voortzetting van haar historie handhaaft, terwijl zij zich een weg baant naar de toekomst. Op deze wijze beschouwd, blijkt cultuur noch een intellectuele luxe te zijn, noch een soort moreel comfort die voor een bevoorrechte elite is weggelegd.”

Deze opvatting voldoet in belangrijke mate aan de visie van de MC met betrekking tot het onderbouwen van het cultuurbeleid, te weten cultuur opgevat als zijnde meer dan de totale som van waarden en creaties in onze samenleving en als zodanig een essentiële drager van onze nationale ontwikkeling. Ons land is gezegend met verschillende etnische groepen, allen met hun culturele rijkdommen (talen, normen en waarden, keuken, religie, typische talenten, etc.). Door de onderlinge beïnvloeding is onze culturele rijkdom echter meer dan een optelsom van de afzonderlijke culturen. Tot nog toe wordt er evenwel nauwelijks geprofiteerd van deze rijkdom.

Het cultuurbeleid moet geplaatst worden in het licht van de collectieve verantwoordelijkheid, mede als leidend beginsel voor de nationale ontwikkeling. Dit betekent, dat het te voeren cultuurbeleid naast uitbreiding en verbetering van de bestaande faciliteiten voor artistieke en culturele vorming, zal moeten zijn gericht op het krachtig stimuleren van culturele expressie gerelateerd aan de culturele waarden van de Surinaamse mens en het benutten van alle positieve elementen in de verschillende afzonderlijke culturen.

Van regeringswege zullen er voorwaarden gecreëerd moeten worden voor de verdere ontwikkeling van de Surinaamse maatschappij en van de culturele identiteit van de Surinaamse mens, opdat die mens door zijn creatieve inzet individueel en in collectief verband nieuwe dimensies zal kunnen blijven geven aan dit proces.

De aspecten van cultuur die bijzondere beleidsaandacht zullen krijgen zijn:

- de culturele identiteit;
- de culturele ontwikkeling;
- het cultureel erfgoed;
- het kunstonderwijs;
- internationale culturele samenwerking,
- de media.

Hieronder zal kort worden ingegaan op het te voeren mediabeleid, terwijl de andere beleidsaspecten aan de orde zullen komen in het beleidsprogramma van de MC;

Een belangrijk uitgangspunt bij het plaatsen van het mediagebeuren in de zin van beleid, is dat media of mediabeleid inherent is aan cultuur of cultuurbeleid. In het kader van het overheidsbeleid met betrekking tot de media zijn er verschillende relevante aspecten die bijzondere beleidsaandacht vragen. Zo kunnen genoemd worden:

- de overheid en de massamedia;
- de taak van de massamedia;
- het functioneren van de massamedia;
- hoe ver gaat de politieke invloed van de massamedia;
- het gevaar van opinievorming;
- de invloed van partijpolitieke uitzendingen;
- de media als image builders;
- de verantwoordelijkheid van de leiders der massamedia.

De massamedia vormen de belangrijkste communicatiekanalen tussen de overheid en burgers met het verkeer in twee richtingen, namelijk de pers, radio en televisie. Aan de ene kant wordt verbeeld of verwoord wat de overheid doet of niet doet, wat de overheid goed of niet goed doet en aan de andere kant zijn ze de tolk van wat onder het volk leeft. Hierbij is belangrijk wat de burger bezig houdt, wat om beleid vraagt en welke maatregelen door het publiek nodig geoordeeld worden. In dit verband dienen de massamedia dagelijks de functie van toeleveringsbedrijven te vervullen, niet slechts voor het primaire nieuws over de overheid, maar tevens toelichting en commentaar daarop.

Reeds bij het vormen van het formele regeringsprogramma, al voor het aantreden van de nieuwe regering, moet het conceptbeleid voor de media gereed zijn. Aandachtspunten voor het mediabeleid zijn:

- het mediabeleid zal gericht moeten zijn op ondermeer de grondwettelijke bepalingen betrekking hebbende op het mediagebeuren;
- het op alle maatschappelijke niveaus helpen bevorderen c.q. creëren van een Surinaamse volksgeest;
- het bevorderen van interesse c.q. waardering voor de Surinaamse cultuur die van multiëpele herkomst is, teneinde daardoor een bijdrage te leveren aan de homogenisering van de gemêleerde Surinaamse bevolking;
- de ethische normen geldend voor het mediagebeuren.

Radio, televisie, kranten en theater zullen dienstbaar gemaakt worden aan de democratisering van onderwijs, cultuur, sport en vormingsmogelijkheden. Het een en ander ten behoeve van de ontwikkeling van het nationaal staatsburgerlijk en politiek besef bij de burgers. De productie en systematische presentatie van gevarieerde informatie teneinde de oriëntatie op

de wereld te verhelderen, alsmede zelfstandige meningsvorming en ontwikkeling van verantwoordelijkheden te helpen verwezenlijken.

Aanvullend op het bovenstaande zal het cultuurbeleid nog zijn gericht op het volgende:

1. Taakgerichte aanvang maken met de samenstelling van de diverse projecten voor de systematische documentatie en bestudering van traditionele cultuuruitingen op het gebied van religie, de mondeling overgeleverde geschiedenis, folklore, de muziek, dans en theatervormen.
2. De geïnstitutionaliseerde muziekopleidingen grondig doen evalueren. Nieuwe leerprogramma's ontwikkelen, die meer aangepast zijn aan de behoefte van de Surinaamse gemeenschap. Het gaat hierbij voornamelijk om de Volksmuziekschool, de cursus muziek aan het I.O.L. en het muziekonderwijs aan de pedagogische academies. De herziening van de programma's zal meer gericht moeten zijn op de effectieve vorming en aflevering van musici op alle niveaus, teneinde de grote leemten in het muziekonderwijs op te vullen. In dit kader zal er ook consensus bereikt moeten worden over de plaats van de traditionele muziek in het nieuwe onderwijsbestel. Het muziekonderwijs zal ook gedemocratiseerd en gedecentraliseerd moeten worden.
3. Systematische studie ter hand te doen nemen van de diverse dimensies van de Surinaamse cultuur, opdat de culturele, wetenschappelijke en politiek-economische ontwikkeling kan worden gevoed. Er zal gewerkt moeten worden aan een adequate infrastructuur in verband met het terugvoeren van de Surinaamse cultuurschatten vanuit het buitenland. Door middel van aantrekken en opleiden zal gezorgd moeten worden voor adequaat kader.
4. Het Surinaams cultureel erfgoed in binnen- en buitenland moet worden geïnventariseerd, beschermd tegen vervreemding en/of vernietiging en successievelijk teruggebracht worden naar ons land.
5. Zodanige invloed aan te wenden opdat: het onderwijsbeleid erop gericht wordt, voorbereidingen te treffen om op korte termijn bij het totale onderwijs expressievakken in te voeren, die gericht zijn op de ontwikkeling van de culturele identiteit.
6. Mogelijkheden doen bestuderen voor de bevordering van de kunstindustrie (met exportpotentie) voor de partiele vervanging van de import op dit stuk en waar nodig bijstand te vragen van de UNESCO.
7. De stand van zaken inventariseren met betrekking tot opstelling en uitvoering van culturele akkoorden met verschillende landen en het doen van concrete voorstellen om meer direct voordeel uit de akkoorden te verwerven. Onder andere de voortgangscntrole op de maatregelen die in uitvoering zijn c.q. gebracht moeten worden ten behoeve van de terugvordering of teruggave van het culturele erfgoed van Suriname verdient de aandacht.

3.7 Volksgezondheid & Milieu

3.7.1 Volksgezondheid

3.7.1.1 Uitgangspunten

1. Gezondheidszorg dient voor iedereen in Suriname toegankelijk te zijn en basiszorg dient in het hele land te worden geboden.
2. De kwaliteit van de basiszorg dient in alle delen van het land te worden gegarandeerd.
3. Gezondheidszorg is een sector waarin wetten en regelgeving voor het vaststellen van voorwaarden, prijzen en tarieven, geen rekening houden met zuiver winst oogmerk.
4. De financiering van de openbare gezondheidszorg is primair een overheidstaak en wordt gefinancierd uit de staatsbegroting.
5. De financiering van de eigen persoonlijke preventie is primair de plicht van elke burger.
6. De financiering van de eigen curatieve zorg is primair de taak van elke burger.
7. Het is de taak van de overheid om condities te helpen scheppen waaronder burgers in staat zijn het vastgestelde basispakket van curatieve zorg, waaronder de persoonlijke preventie voor zichzelf en van hun afhankelijke gezinsleden te financieren.
8. De overheid zorgt door middel van wet- en regelgeving en begeleiding en ondersteuning van de noodzakelijke processen, voor de beschikbaarheid van betaalbare ziektekostenverzekeringen waarin ook het gedefinieerde basispakket persoonlijke preventie wordt meeverzekerd.
9. De overheid draagt bij aan premiebetalingen van hen die volgens de in de wet aangegeven criteria daarvoor in aanmerking komen (premieondersteuning voor sociaal zwakkeren).
10. Toegang tot schaarse (super)specialistische zorg wordt voor zover beschikbaar, geboden aan alle burgers zonder aanzien des persoons.
11. Het vrijhouden van het woon- en leefmilieu van schadelijke stoffen, is primair een verantwoordelijkheid van de overheid.
12. Gezondheidsvoorlichting en opvoeding voor kinderen en jongeren is een gedeelde verantwoordelijkheid van de ministeries die verantwoordelijk zijn voor gezondheidszorg en onderwijs.
13. Gezondheidsproblematiek en leefmilieuproblematiek die vanwege de omvang en/of de aard een acute of directe en fundamentele bedreiging vormen voor de totale samenleving, dienen in speciale programma's te worden aangepakt, die indien nodig ministeriele beleidsgebieden overstijgen.

3.7.1.2 Het uit te voeren beleid

In samenwerking met de sector zullen de reeds lopende programma's worden gecontinueerd en zullen op andere gebieden noodzakelijke verbeteringen worden gepland en uitgevoerd. De activiteiten die hier zijn opgenomen betreffen zaken waar in elk geval aan zal worden gewerkt en/of die geheel zullen worden gerealiseerd in de komende zittingsperiode.

1. Financiering van de curatieve zorg en persoonlijke preventie. Dit is een belangrijke voorwaarde voor gelijke toegang tot zorg voor de hele bevolking.
2. Verbetering van de bereikbaarheid van de zorg door uitbreiding en spreiding van de faciliteiten.
3. Verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening door verdere verbetering van de opleiding voor gezondheidsassistenten en uitbreiding van het artsenbestand.
4. Verbetering van de preventieve zorg door toekenning van meer middelen op de staatsbegroting, het uitbreiden van het aantal gezondheidswerkers in deze sector en een drastische uitbreiding van de activiteiten in dit verband.
5. Verbetering van het leefmilieu en opvoering van de voedselveiligheid.
6. Ontwikkeling en opstart van een gefaseerd programma voor verbeterde drinkwatervoorziening in samenwerking met daarvoor verantwoordelijke ministeries.
7. Het propageren, ondersteunen en uitbreiden van de thuiszorg.
8. Het verbeteren van de gezondheidsvoorlichting door en voor vrouwen, jeugd, buurtverenigingen enzovoorts en via radio en TV en in het onderwijs.
9. Het uitbreiden en verbeteren van de voorzieningen voor gezondheidswerkers ten behoeve van de districten en vooral het binnenland (woningen, energie, transport).
10. Het terugdringen van de braindrain onder de werkers in de gezondheidszorg door o.a. de werkomstandigheden voor deze categorie werkers successievelijk te verbeteren.
11. Het wettelijk verplichten van werkgevers om hun werkers een nader vast te stellen basispakket aan ziektekostenvoorzieningen te garanderen, middels het afsluiten van een ziektekostenverzekering. Het e.e.a. in navolging van de WAM.
12. Het evalueren en afstemmen van de structuur voor de opleidingen van gezondheidswerkers, apothekers, algemeen artsen, specialisten, etc. op de nationale behoeften.
13. Verbeteren van het RGD-netwerk van basispoliklinieken in stad en district.
14. Het bevorderen van lokaal medisch onderzoek, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkeling van medicamenten uit ons plantenrijk.
15. Het vergroten van de capaciteit van eigen productie van geneesmiddelen, zonodig onder licentie en het bijwerken van de medische klapper.
16. De medische zorg voor zuigelingen, jeugdigen, vrouwen, bejaarden en gehandicapten te verbeteren en uit te breiden, mede in overleg met deze onderscheiden groepen en hun organen.

17. De wettelijke regels rondom opname, verpleging en nazorg van psychiatrische patiënten waar nodig te herzien, terwijl waar nodig speciale opvangcentra voor onder andere goede nazorg opgezet zullen worden, waardoor het publieke leven niet opgescheept zit met medeburgers die minstens als “lastig” gekwalificeerd moeten worden.
18. De decentralisatie van de intramurale gezondheidsvoorzieningen naar de districten toe serieus ter hand te nemen, evenals de plaatsing van E.H.B.O. - en andere noodzakelijke diensten hierbij. Voornamelijk wordt hierbij gedacht aan de districten Wanica, Saranacca, Commewijne, Para, Marowijne en Brokopondo.
19. Internationaal, voornamelijk in de regio, te kijken naar trainings- en uitwisselingsprogramma's voor kaders in de gezondheidszorg en naar mogelijkheden van onderzoek en behandeling van patiënten, bijvoorbeeld in Brazilië, Jamaica, Cuba, Trinidad, Venezuela, naast Nederland, België, de VSA en overige landen.
20. De opzet van een Algemene Ziektekosten Verzekering.

3.7.2 Milieu

Door belasting van het milieu op allerlei manieren, in ons land i.h.b. door de goudwinning, komt de volksgezondheid direct in gevaar. Op de lange termijn wordt zelfs onze hele bestaan bedreigd vanwege de klimaatveranderingen die een gevolg hiervan zijn. Zo wordt de wereld momenteel geconfronteerd met enorme uitdagingen die om snelle en efficiënte beslissingen vragen. Deze uitdagingen worden veroorzaakt door milieu, ecologische, klimaat en economische veranderingen en vormen voor een land als Suriname met haar ongerepte natuur juist mogelijkheden om gewenste investeringen aan te trekken en een leidersrol positie in te nemen. Hiertoe zal het volgende beleid gevoerd worden:

1. Er zal wettelijk geregeld moeten worden dat een Milieu Effecten Studie onderdeel zal moeten zijn van de voorbereiding van elke nieuwe productieve onderneming. Van bestaande ondernemingen zal een Milieu Effecten Rapportage gevraagd worden.
2. In het curriculum van alle studies aan de Faculteit der Technologische Wetenschappen (FTW) zal een studieonderdeel over milieubelasting en haar effecten moeten worden opgenomen.
3. De onnodige schade toe te brengen aan het milieu in naam van ontwikkeling zal gestopt worden. Suriname heeft de unieke mogelijkheid om als het “groenste” land ter wereld tegelijkertijd haar natuurlijke hulpbronnen aan te wenden en toch haar milieu te beschermen.
4. Met haar hoog bosbedekkingspercentage van 90% heeft Suriname een enorm potentieel om op de carbon markt een groot aandeel te verwerven en kan dan ook in aanmerking komen voor de internationale financiële compensatie voor haar bospotentieel.
5. Suriname zal zich verder gaan onderscheiden als land dat haar bos en waterpotentieel ziet als een levensader voor toekomstige generaties. Voorkomen moet worden dat de waterbronnen vervuild raken en dat het waterpotentieel dan verloren gaat.
6. Aan de bescherming van de Surinaamse bossen hebben de Inheemsen en Marrons door de

eeuwen heen een wezenlijke bijdrage geleverd en mede door hun inspanningen en gevoerde strijd beschikt Suriname nog steeds over haar bossen. Deze Surinamers zullen dan ook op elk niveau betrokken worden bij de besluitvorming over de bossen en zullen dan ook delen in de opbrengsten van deze natuurlijke hulpbron.

7. Studies hebben al uitgewezen dat Suriname zwaar getroffen zal worden door de gevolgen van klimaatsverandering en een gedegen aanpak hiervan zal op korte termijn moeten geschieden.
8. Het slecht functioneren van de vuilophaaldienst, de gewoonte die bij velen is ontstaan om vuil gewoon op straat te deponeren en het slecht onderhoud van lozingen en percelen, tasten het stedelijke leefmilieu aan. Deze zaken zullen terstond gecorrigeerd moeten worden.
9. De ongecontroleerde milieuvervuiling door in het binnenland opererende goudbedrijven (legaal en illegaal) zal gecorrigeerd en onder toezicht van de staat gebracht moeten worden.
10. Het niet gecentraliseerd plannen van het milieubeleid, competentiegeschillen tussen departementen, instanties en instituten, het niet optimaal functioneren van instanties en instituten zoals de Nationale Milieu Raad, het NIMOS en de dienst Milieubeheer, houdt de situatie in stand of verergert deze. Daarnaast maakt het ontbreken van belangrijke gegevens uit het milieu en van een aangepast laboratorium het onmogelijk om situaties snel op gevaar voor de gezondheid te beoordelen. Aan deze situatie dient zo snel mogelijk een eind gebracht te worden. In dit kader zal alvast het NIMOS opnieuw als een zelfstandig opererend instituut gaan functioneren en direct rapporteren aan de President of de vice-president.
11. Het ontbreken van een moderne milieuwetgeving kan niet langer worden geaccepteerd. Bijstelling en afkondiging van de ontwerp Milieuwet en de ontwerp Mijnewet zullen dan ook met de nodige prioriteit ter hand genomen moeten worden. Ook zullen de bestaande wetten en regelgeving (Afvalstoffenwet en de Boswet, etc.) op dit stuk gemoderniseerd moeten worden.
12. Instelling van een instantie die zich bezighoudt met het beheer van de zwamp- en kustgebieden van ons land.
13. Op de FTW zal bijzondere onderzoeksgroep moeten worden ingesteld die zich bezig houdt met de gevolgen van klimaatsverandering voor Suriname en daarover periodiek rapporteert aan de overheid.
14. Het instellen van een Bos-en Natuur Autoriteit Suriname (BOSNAS).

3.8 Arbeid & Welzijn

De belangrijkste problematiek kan als onderstaand getypeerd worden:

1. Het grootste gedeelte van de beroepsbevolking (60-80%) heeft wel werk maar wordt bezoldigd onder de armoedegrens, zonder dat er adequate sociale opvang is. Door deze situatie zijn hele gezinnen ondervoed en kunnen kinderen vaker de school niet bezoeken.

2. Een ander groot deel, circa 17%, van de beroepsbevolking is werkloos zonder dat er enige werkloosheidsuitkering voorhanden is.
3. Grote delen van de binnenlandse bevolking zijn ontheemd en wonen thans in of rondom Paramaribo zonder enige behoorlijke opvang.
4. De woonsituatie voor het grootste gedeelte van onze bevolking lijkt uitzichtloos, gelet op de slechte financieel-economische situatie en het feit dat de overheid niet in staat schijnt te zijn een behoorlijk woningbouwprogramma van de grond te krijgen.
5. De opvang van oude van dagen en gehandicapten is zeer slecht geregeld, wat zich vertaalt in een structureel tekort aan bejaardentehuizen en opvangcentra voor gehandicapten.
6. Voor wat betreft de naschoolse opvang van jeugdigen ontbreekt een behoorlijke infrastructuur.

Het uit te voeren beleid is dan als volgt:

1. Er zal een adequaat systeem van sociale zekerheden en bestaansgaranties worden opgezet die een wettelijke basis heeft. Hierdoor zal de partijpolitieke afhankelijkheid moeten worden doorbroken waardoor burgers een menswaardiger bestaan zullen hebben.
2. De instelling van een regiem van sociale verzekeringen, welke zullen worden geïntegreerd in één orgaan, waaronder:
 - een bedrijfsongevallenregeling;
 - ziektegeld;
 - kinderbijslag;
 - zwangerschapsuitkeringen;
 - een nationaal ouderdomspensioen (AOV);
 - invaliditeitspensioen;
 - nabestaandenspensioen (weduwen en wezen);
 - algemene ziektekostenverzekering;
 - solidariteitsfonds en
 - werkloosheidsverzekering (tijdelijk opvangsysteem).
3. Er zal een solidariteitsfonds worden ingesteld, om van daaruit een juiste integratie, opvang, begeleiding, verzorging c.q. verpleging van onze invaliden te bekostigen. Uit dit fonds zullen ook bij acute rampen, zoals brand en andere nog te definiëren sociale calamiteiten, uitkeringen gedaan worden.\
4. Het systeem van crèches in de woonwijken, waardoor vooral alleenstaande moeders met kinderen geholpen zijn, zal weer ter hand worden genomen. Tevens zullen de crèches, daar waar er behoefte daaraan bestaat, ook functioneren als kindernachtverblijven, zodat ook 's nachts werkende ouders hier met hun kinderen terecht kunnen voor verantwoorde kinderopvang.
5. Samen met vrouwen en hun organisaties (vorm krijgend in het nationaal vrouwenplatform) zal direct worden overgegaan tot de formulering van een samenstel van

maatschappelijke voorzieningen, plannen en programma's, rechten en verantwoordelijkheden, genaamd het vrouwenstatuut, wat de gelijke en gelijkwaardige positie van de vrouw tot een verworvenheid zal maken. Het nationaal instituut van de vrouw, gesuperviseerd door het nationaal vrouwenplatform, zal belast zijn met de uitvoering en naleving van dit vrouwenstatuut.

6. Voor zestigplussers zal samen met hun organisaties een ouderenstatuut worden vastgesteld, om te garanderen dat Surinamers na harde arbeid, de juiste waardering, nuttigheid en een verzekerd bestaan verkrijgen waar zij recht op hebben. Hierbij valt te denken aan voorzieningen zoals een minimaal basispensioen voor allen, de indexerings van de AOV-uitkering, intra- en extramuraal bejaardenwerk, gratis openbaar transport, etc. Het nationaal instituut ouderen, gesuperviseerd door de nationale raad van ouderen, zal belast zijn met de uitvoering en naleving van dit ouderenstatuut.
7. Voor onze gehandicapten zal er samen met hun organisaties een nationaal handvest voor gehandicapten geformuleerd worden. Integratie, gelijkwaardige tewerkstelling en beloning, medische verzorging, opvang, begeleiding, sport en recreatie, etc., zullen in dit handvest vastgelegd worden. Het nationaal instituut voor gehandicapten, zal dit handvest moeten uitvoeren en doen naleven, gesuperviseerd door de nationale raad voor gehandicapten.
8. In een geordende samenleving is het van groot belang, dat ook de belangen van de consument behartigd worden. Het gaat in deze voornamelijk dan om de prijs en kwaliteit van de producten. De consumenten moeten wegwijs gemaakt worden op de goederenmarkt en moeten ook behoed worden voor oneerlijke praktijken van delen van de handels- en industriële sector. De vereniging van consumentenbonden, coöperaties en dergelijke zal door de overheid gestimuleerd moeten worden door middel van subsidiëring, radio- en TV-zendtijd en sociaaltechnische begeleiding zoals de opzet van organisatie- en marktonderzoek, etc.
9. Grote aandacht zal - naast de hier genoemde belangrijke maatregelen en voorzieningen van inkomensoverdrachten - besteed worden aan vermogensvorming in het algemeen en in het bijzonder gericht op de wederopkomst van de middenklassen in onze maatschappij, die weer bestaansrecht en ontwikkelingsmogelijkheden zullen moeten worden gegeven. In dit verband zullen ook de sociaal-economisch zwakkeren door middel van een gericht stimuleringsbeleid de mogelijkheden geboden worden aan bezit- en vermogensvorming te doen. Dit zal geschieden door vergemakkelijking van het verkrijgen van bouw kavels en - kredieten, het vergemakkelijken van het verkrijgen van volkswoningen in huurkoop, het faciliteren van het verkrijgen van kredieten voor economische activiteiten door middel van het op te richten coöperatieve volksontwikkelingsfonds.
10. Om het sociale (lees: het sociaal-culturele) inzichtelijk en overzichtelijk en daardoor volgbaar en controleerbaar te maken en de autonomie van het sociale in de algemene politiek te manifesteren, zal overgegaan worden tot de oprichting van het sociaal-cultureel planorgaan (het SCP) in navolging van het economisch planorgaan. Door middel van sociaal en statistisch onderzoek naar maatschappelijke structuren en culturele systemen en de daarin werkzame processen, zal dit SCP welzijnstekorten en kansen tot groter welzijn, tijdig en effectief aan de beleidsmakers signaleren, teneinde het mogelijk te maken concrete en relevante beleidstaken te kiezen.

11. Naar analogie van - en complementair aan - economische budgetten, met de nationale boekhouding en met het stelsel der nationale rekeningen, zal een aanvang gemaakt moeten worden - ook door het SCP - met de opstelling van het sociaal budget. Hierdoor zal de omvang van het nationaal product, respectievelijk het nationaal inkomen en de samenstelling ervan, veel nauwkeuriger vastgesteld kunnen worden.
12. Het sociaal budget dient een gestructureerd overzicht van een geheel der sociale en culturele uitgaven en inkomsten door en van de overheid (of door de overheid als verplichtend geregeld) te geven en dit zijn zowel verplichte stortingen en uitkeringen als goederen en diensten. Het sociale budget is derhalve een systematische hergroepering van wat reeds in andere begrotingen of rekeningen (van ministeries, parastatalen, raden van bestuur, fondsen, stichtingen, enzovoorts) voorkomt, maar dan als afzonderlijke of anders omschreven posten.
13. Voorgesteld wordt om alle individuen en groeperingen die een sociaal project in de ruimste zin des woord (vormingscentrum, buurtcentrum, crèche, internaat, weeshuis, bejaardencentrum, sportcentrum, recreatiecentrum, wooncentrum, medisch centrum, instelling voor gehandicapten, enigerlei opvang- of begeleidingscentrum) willen initiëren, te verplichten bij het hiermede belaste ministerie een verklaring van geen bezwaar aan te vragen. Alleen met deze verklaring, een soort sociale vergunning, kunnen personen dan wel groeperingen ter zake, het project beginnen. Adequate structurering en coördinatie van particuliere initiatieven zijn hierdoor beter mogelijk, waardoor het sociale krachtiger kan functioneren.
14. De door de regering goedgekeurde statuten, handvesten, beleidsinitiatieven, enzovoorts, betreffende de verschillende subsectoren van het sociale veld, zullen door deze vertaald worden in wetsvoorstellen, welke onmiddellijk aan DNA ter goedkeuring voorgelegd zullen worden. Het sociaal beleid moet definitief uit de sfeer van willekeur en gunstverlening gehaald worden. Het dient een sociale zekerheid te zijn voor de bevolking en sociale zekerheid is een fundamentele bron voor ontwikkeling in solidariteit.
15. In alle gevallen waar men vindt dat men geen genoegdoening heeft kunnen vinden, of als men vindt onheus behandeld te zijn, danwelodeloos aan het lijntje te worden gehouden, enzovoorts, zal men zich kunnen wenden tot een spoedig op te richten klachtenbureau. Dit bureau zal dan op gepaste wijze in overleg treden met de betrokken instantie(s), om het alsoo daarheen te leiden dat de klacht in kwestie correct wordt behandeld. Het klachtenbureau zal ook een opvoedende taak hebben naar de cliënten en dienstverleners toe, door middel van radio- en TV-programma's, via buurtcentra, enz..
16. In samenspraak met schoolleiders het opzetten respectievelijk onderhouden van schoolkantines die broodjes tegen een redelijke prijs aan scholieren kunnen aanbieden. De overheid ondersteunt deze met goederen (selecties maken van lagere scholen in de buurten met een zwak milieu). Mogelijkheden bekijken voor het verschaffen van warme maaltijden.
17. Financiële of materiele steun aan instellingen of instanties die zich bezighouden met zwervers en geestelijk gestoorden.
18. Uitvoeringsprogramma voor opvang van zwervers en behoeftigen in daarvoor geschikte accommodatie, mogelijk met één warme maaltijd per dag.

19. Het ontplooiën van ontspanningsactiviteiten voor bejaarden, zwervers en andere behoeftigen.
20. Het inlopen van alle achterstallige subsidies aan sociale instellingen, eventueel herbemensing van de leiding hiervan.
21. De verbetering van situaties in crèches, de noodzakelijke financiële ondersteuning en bemensing.
22. Het inventariseren van gehandicapten die momenteel niet in aanmerking komen voor enige vorm van ondersteuning (medische voorzieningen, arbeidstherapie).
23. Het ondersteunen van (particuliere) instellingen die zich bezighouden met welzijnswerk, zoals het inkopen van noodzakelijke producten tegen gesubsidieerde prijzen.
24. Het doorgeleiden van projecten ten behoeve van gehandicapten naar internationale organisaties voor financiële ondersteuning.
25. Aangepaste werkgelegenheid en recreatie voor geestelijk - en lichamelijk gehandicapten en een voorlichtingscampagne voor het omgaan met deze groep burgers.
26. Het opvangen en begeleiden van de ontheemden middels het op korte termijn treffen van voorzieningen voor de meest dringende behoeften en een aanzet maken tot hervestiging in het binnenland. Verhoging van de financiële steun onder bijzondere voorwaarden, totdat voorzieningen voor de repatriëring zijn getroffen.
27. Waar nodig provisorische huisvesting en andere voorzieningen voor werkers opzetten in de ontheemde gebieden. Dit heeft vooral betrekking op werkers die ingezet zullen worden bij het herstel van dorpen en/of woonkernen en infrastructuur.
28. Aanzet tot onderwijs aan kinderen van ontheemden, aangepast aan de economische mogelijkheden van hun gebieden, teneinde de economische weerbaarheid te vergroten.
29. De schepping van een gezond en schoon leefmilieu voor alle surinamers is van het hoogste belang. Daartoe zal begonnen moeten worden met enkele grootscheepse sanering- en renovatieactiviteiten van het woon- en leefmilieu.
30. Het bevorderen van gemeenschapsparticipatie bij het onderhoud van het milieu, waarbij de overheid het goede voorbeeld zal geven.

3.9 Internationale Betrekkingen

3.9.1 Uitgangspunten

1. Voortaan zal uit efficiëntieoverwegingen onder dit beleidsgebied ook de internationale handel worden opgenomen. Binnen de structuren van het ministerie van Buitenlandse Zaken moet dan wel het departement “Internationale Handel” een voorname plaats innemen.

2. Om dezelfde redenen is het van belang dat ook “bilaterale ontwikkelingssamenwerking” onder dit beleidsgebied wordt opgenomen. Overlappingsen zullen op deze wijze kunnen worden voorkomen. Planning behoort bovendien een apart beleidsgebied te zijn dat direct valt onder het kabinet van de President.
3. In onze buitenlandse politiek is er vanwege de historische band regelmatig en veel te lang eenzijdig op Nederland gefocust. Insteede daarvan is het belangrijker om het beleid te bepalen vanuit het rationele Surinaams belang en daarop te focussen. De selectienorm hiervoor is de antwoordcapaciteit van andere landen per sector per land. Wanneer deze norm wordt gehanteerd dan blijkt dat andere landen als de USA, Brazilië, China, Frankrijk, India, Indonesië en Mexico van groter belang zijn voor ons land. Wanneer wij straks 35 jaar oud zijn als staat, wordt het steeds dringender noodzakelijk om ons als volwaardig volk aan de wereld te presenteren. Het gaat er daarbij om dat wij als Surinaams volk collectief herkenbaar zijn en gaan deelnemen aan het mondiale gebeuren.
4. Ons land is geen internationale economische grootmacht en ook op militair gebied behoren wij niet tot de groten, waardoor we andere landen onze wil niet kunnen opleggen en geen wezenlijke invloed kunnen uitoefenen op internationale krachten. Dit gegeven betekent dat wij in het internationale verkeer andere instrumenten zullen moeten hanteren om onze belangen veilig te stellen.
5. In de Surinaamse situatie is het bovendien van belang dat de diplomatie als ontwikkelingsinstrument functioneert. Dit geldt vooral voor bilaterale economische relaties. Concrete invulling geven aan de zogenoemde economische diplomatie behoort een van de prioriteiten te zijn. Kennis van de nationale behoefte, de nationale mogelijkheden, de nationale beperkingen, de nationale vraagstukken en de internationale capaciteiten als genoemd onder punt 3, behoren de leidraad te zijn bij het ministerie opdat gerichte oplossingsmodellen gezocht kunnen worden.
6. Naast de economische diplomatie zal ons land in haar buitenlands beleid natuurlijk ook op volwassen wijze moeten bijdragen aan de discussies en besluitvorming voor wat betreft internationale vraagstukken. Zaken zoals de WTO onderhandelingen, economische blokvorming, grensoverschrijdende criminaliteit, de FTAA, vredesmissies, armoede, milieu- en veiligheidskwesties gaan dwars door en over geografische grenzen heen en vragen dan ook een speciale aandacht.
7. Met het oog op globalisatie en het steeds makkelijker voorhanden zijn van massavernietigingswapens, of de kennis om deze te produceren, is de wereld een groot kruisvat geworden. Ons land zal een duidelijk onderbouwde visie moeten ontwikkelen om bij te dragen in de oplossing van deze situatie naar tevredenheid van alle betrokken partijen.
8. De herstructurering van de wereldeconomie is in volle gang. Met het oog op economische schaalvergroting verenigen landen zich op regionaal niveau in handelsblokken waarbij de economische grenzen geleidelijk vervagen en economische integratie steeds meer vorm krijgt. De voortschrijdende liberalisatie van de markteconomie, een vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal, informatie en arbeid vormen de bouwstenen voor de internationale vrije handel onder het wakend oog van de WTO. Mondialisering is, mede gevoed door de snelle ontwikkeling van de Informatie en Communicatie Technologie (ICT), de nieuwe realiteit van vandaag.

9. Suriname behoort tot de groep kleine en kwetsbare staten onder de 212 landen; *klein* wat betreft de bevolking en de eigen binnenlandse markt, *klein* wat betreft de economie; *kwetsbaar* in economische zin, in militaire zin, ten opzichte van internationale criminaliteit, illegale drugs- en wapenhandel en transport (achterland is dun bevolkt en landingsgeschikt) en als gevolg daarvan zwak in politieke en diplomatieke positionering.
10. De buitenlandse politiek van Suriname is over de afgelopen tien jaar sterk achteruitgegaan als gevolg van het *infuus van partijpolitiek* op het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het verbinden van de vorming van diplomaten aan vrijwel uitsluitend één Instituut.

Gevolgen:

 - Demotivering van carrièrediplomaten en navenant, gebrek aan professionalisme in ons internationaal optreden;
 - In plaats van concentratie van inspanningen heeft er een ontorechte spreiding van onze diplomatieke missies in het buitenland plaatsgevonden;
 - Wij zijn zwak vertegenwoordigd in de regio waar wij juist moeten integreren en penetreren.
11. Rekening houdende met het bovenstaande moet er naar gestreefd worden om het Ministerie te doen *functioneren in het verlengde van de nationaal gestelde doelen van dekolonisatie en natiebouw en de benutting van financiering en technologiemogelijkheden, vooral in de regio en grote landen buiten de regio.*
12. Onze buitenlandse politiek moet leiden tot een *gestadige versterking van onze internationale onderhandelingscapaciteit* door het accent te verschuiven van politieke naar economische diplomatie.
13. Uitvoering van een beleid van relatieontwikkeling in concentrische cirkels, met *onze buurlanden Frankrijk, Guyana en Brazilië als eerste en belangrijkste cirkel* voor integratie en penetratie; vervolgens de subregio in de U.S.A., CARICOM, ACS, CARIFORUM en OAS verband, etc.

3.9.2 Het te voeren beleid

Kleine kwetsbare landen als Suriname kunnen zich toch staande houden door een verstandige en weldoordachte buitenlandse politiek te voeren. Wij hebben hiertoe drie (3) “tools” die professioneel gehanteerd moeten worden om een plaats in de wereld te veroveren en te behouden:

1. Een actieve en doelgerichte buurlanden, subregionale, regionale en internationale politiek.
2. Een actieve doelgerichte professionele diplomatie, zowel bilateraal als multilateraal, vooral via de grote landen buiten de regio (India, China en Indonesië).

3. Een uitputtend en efficiënt gebruik van het internationaal recht en de daarbij behorende internationale instituten.

In het concrete geval van Suriname kan uitgaande van het eerder aangehaalde, het te voeren beleid als volgt worden geformuleerd;

1. Doorlichting van de organisatie het huidige ministerie van Buitenlandse Zaken, formele toevoeging van “Bilaterale Ontwikkelingssamenwerking” en “Internationale Handel” aan het nieuwe Ministerie van “Internationale Betrekkingen” en rationalisatie van de bemensing van de nieuwe organisatie.
2. Herscholing van diplomaten door terug te keren naar gediversifieerde opleidingscentra gekoppeld aan een lokale opleiding, welke verzorgd zal worden door de Universiteit van Suriname in samenwerking met het Rio Branco Instituut in Brazilië en de UNDP.
3. Ontwerpen en doorvoeren van een strategisch plan voor de vestiging van buitenlandse missies; doelstellingen per missie en het meetbaar maken daarvan; in eerste instantie zal gewerkt moeten worden aan de intensivering en kwaliteitsverbetering van onze missies in de grenslanden waarbij gestreefd moet worden naar een intensief huwelijk tussen Paramaribo en onze vestigingen in de buurlanden (het zou bijvoorbeeld goedkoper kunnen blijken om een deel van onze diplomaten vanuit Paramaribo te laten werken).
4. Het opzetten van een “Suriname House” (SH) in Amsterdam, Miami, Port of Spain, Fort de France (Martinique) en Hong Kong als een samenwerkingsvorm tussen de Overheid en het Surinaamse, export en toerisme gerichte bedrijfsleven. In een SH huist een Consulaat Generaal, een Surinaams restaurant, permanente missie voor handel en export, een permanente expositie van de investerings- c.q. handelsmogelijkheden van en naar Suriname, een professioneel ingerichte ruimte voor toeristeninformatie en boekingsmogelijkheden voor reizen naar Suriname op het in het gebouw gevestigde SLM kantoor. Ook moet de mogelijkheid om Surinaamse kustenaars periodiek te laten exposeren worden overwogen. Voor commercieel gebruik t.b.v. de ‘huurders’ moet er een ICT centrum zijn gekoppeld aan een flexibele vergaderfaciliteit. SH’s worden gemanaged door een ‘house host’ die wordt aangewezen door het Business Forum Suriname na fiat van het ministerie van Internationale Betrekkingen.
5. Inhuren van een realtor met internationale ervaring voor het opzetten van een ‘sui generis’ N.V. die huurkosten van onze diplomaten in het buitenland tot een minimum post maakt op de begroting. Deze open N.V. is voor 55 procent in handen van de Staat en voor 45 procent in handen van lokale ondernemers die daarvoor, via een transparante procedure, in aanmerking komen.
6. Er moet een Wet op de Buitenlandse Dienst komen en de Consulaire Wet moet herzien worden; minimale aspecten: om de buitenlandse dienst zo professioneel mogelijk te houden, moet de wet voorzien in kwaliteit, opleiding en ervaringseisen voor bevorderingen binnen de diplomatieke dienst; ambassadeurs moeten goedkeuring krijgen van DNA voor uitzending.
7. Het nieuwe ministerie van Internationale Betrekkingen moet ook belast worden met het Immigratie en Remigratie beleid, dat zal worden uitgevoerd in samenwerking met het Ministerie van “Nationale veiligheid”.

8. Vervanging van het bestaande visumsysteem door toepassing van een z.g. ‘toeristenkaart’ welke op elke luchthaven gekocht kan worden bij de SLM of een van haar zustermaatschappijen; de eindcontrole van bezoekers wordt door de MP gedaan.
9. Geen enkel ministerie onderhandelt met het buitenland bilateraal zonder de inbreng van een of meer vertegenwoordigers van het ministerie van Buitenlandse Zaken en wel de afdeling Internationale Betrekkingen, die wanneer nodig permanent gehuisvest zal blijven op het betreffende ministerie.
10. Suriname zal bij het aangaan en bij het onderhouden van haar internationale betrekkingen zich baseren op de universeel erkende principes en normen van het internationale recht zoals vervat in het handvest van de Verenigde Naties. Suriname zal zich in dit kader laten leiden door de principes van wederzijds respect voor de soevereiniteit en territoriale integriteit van staten, niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van staten, het oplossen van geschillen middels dialoog en respect voor de mensenrechten en vrijheden.
11. Het buitenlandse beleid van Suriname zal erop gericht zijn om haar soevereiniteit te waarborgen middels het aangaan van vriendschappelijke betrekkingen met alle landen van de wereld en het versterken van haar positie binnen de internationale gemeenschap. In dit verband zal Suriname haar nationale veiligheid en vitale belangen met prioriteit waarborgen en versterken middels de toepassing van politieke en diplomatieke middelen.
12. Ons buitenlands beleid zal gebaseerd zijn op de principes van “economische diplomatie” en van “equal partnership”. Dit beleid zal verder gekenmerkt zijn door principes van diversificatie van buitenlandse betrekkingen en van bilaterale ontwikkelingsrelaties.
13. Suriname zal voor de oplossing van haar historische grensgeschillen met haar buurlanden Guyana en Frankrijk (La Guyane) primair gebruik moeten maken van de internationaal beschikbare diplomatieke en rechtsmiddelen. In dit kader is het van belang om de betrekkingen met m.n. Brazilië, Frankrijk (La Guyane), Venezuela en Guyana nauw aan te halen.
14. De relatie met Brazilië zal meer inhoud moeten worden geven en uitgebreid tot een gestructureerd partnerschap. Daarbij zal bijzondere aandacht moeten worden geschonken aan economische samenwerking gericht op het creëren van joint-ventures, overdracht van technologie, en het aantrekken van expertise. Het beleid om Surinaamse studenten te doen opleiden aan Braziliaanse universiteiten zal moeten worden voortgezet en opgevoerd. Met Brazilië zal voorts samengewerkt moeten worden op het gebied van de immigratie, veiligheid m.n. voor wat betreft het Amazone regenwoud en de grensoverschrijdende misdaad in het algemeen. Gelet op de actieve open grenzen, zal ook op het gebied van de gezondheidszorg intensief samengewerkt moeten worden. Het realiseren van een wegverbinding tussen Suriname en Brazilië zal met prioriteit moeten worden nagestreefd.
15. Met Frankrijk (La Guyane) zal eveneens een partnerschapsrelatie moeten worden ontwikkeld waarbij de samenwerking op de gebieden van handel, energie, industrie, veiligheid, personenverkeer, communicatie en gezondheidszorg zullen moeten worden geïntensiveerd. De aanleg van een vaste oeververbinding over de Marowijne rivier zal met prioriteit moeten worden nagestreefd.

16. Met Guyana zal de functionele samenwerking op het gebied van gezondheidszorg en het personenverkeer verder moeten worden uitgebreid. Ook de besprekingen inzake de grenskwestie zullen moeten worden voortgezet met het oog te geraken tot een spoedige oplossing van dit slepend probleem.
17. Met Venezuela zal de samenwerking op het gebied van veiligheid, wetenschap en technologie, energie en visserij verder moeten worden opgevoerd.
18. Suriname zal haar bilaterale relaties in de regio verder moeten versterken met o.a. de VSA, Canada, Mexico, Argentinië, Chili en de Caricom lidlanden T&T, Jamaica en Barbados.
19. Op het Aziatisch continent zal nauw samengewerkt moeten worden met o.a. China, Japan en India, belangrijke donorlanden die traditioneel altijd bereid zijn geweest om ons land bij te staan, alsook met Zuid-Korea, Indonesië, Maleisië, Japan en Singapore.
20. De relaties zoals die traditioneel zijn gegroeid met de landen op het Europees continent zullen moeten worden onderhouden en versterkt. Met België (Vlaanderen) zullen mogelijkheden voor samenwerking gericht op onderwijs en juridische aangelegenheden moeten worden nagestreefd. De aanwezigheid van vele Nederlanders van Surinaamse origine maakt Nederland tot een land met goede mogelijkheden voor samenwerking.
21. Voor wat betreft Afrika zullen de betrekkingen met in ieder geval Ghana actief moeten worden ontwikkeld.
22. De meerwaarde door het onderhouden van betrekkingen met de landen in het Midden Oosten zal benut moeten worden.
23. Het is duidelijk dat het internationale proces tot blokvorming naast de reeds bestaande Europese Unie, op termijn zal zorgen voor het ontstaan van een aantal nieuwe economische blokken waaronder een Zuid-Amerikaanse, een Noord Amerikaanse, een Afrikaanse, een Aziatische, en een Midden-Oosterse. Ons land is lid van het Zuid-Amerikaanse vaste land en de Caricom en zal bewust moeten participeren in dit proces van blokvorming. Bovendien zal zij zich ook moeten voorbereiden op de mogelijke consequenties voor de handel met haar traditionele handelspartners. Naar verwachting zal de Caricom uiteindelijk opgaan in het Zuid-Amerikaanse blok.
24. Suriname is nu reeds ca. 8 jaar lid van de Caricom. Het is belangrijk dat er een evaluatie plaatsvindt van wat het ons land heeft opgeleverd in termen van vergroting van het nationaal inkomen, investeringen, arbeidsplaatsen, toerisme, modernisering en expansie van economische subsectoren. Belangrijk is ook om een prognose te maken wat het in de toekomst zal opleveren. Uiteraard dienen we ook te weten welke de negatieve gevolgen zijn geweest en zullen zijn in de toekomst en wat het lidmaatschap kost.
25. Aangezien een deel van ons buitenlands beleid wordt bepaald in Caricom verband dient ook geëvalueerd te worden wat dat heeft opgeleverd in termen van onderhandelingspositie en wat de beperkingen zijn van onze “internationale economische bewegingsvrijheid”. Wat zal de positie van de Caricom zijn binnen FTAA?

26. Op dit moment is ons land eerst bezig te integreren in de regio om daarna vanuit deze positie te integreren in het opkomende Zuid-Amerikaanse handelsblok. De vraag is of deze werkwijze wel de juiste is. De omgekeerde volgorde bijvoorbeeld kan meer soelaas bieden, doordat ons land kan gaan fungeren als centrum of verbindingspunt voor de distributie of doorvoer van goederen vanuit andere handelsblokken van de wereld naar de regio toe en vice versa.
27. Om het voorgaande tot uitvoering te brengen dienen we ten spoedigste voordat FTAA werkelijkheid wordt zonder veel fanfare vrijhandelsverdragen aan te gaan met zowel individuele landen als met handelsblokken op basis van reciprociteit met het minimale aan tarief en niet-tarief barrières en het minimale aan origine regels. Het beschermen van specifieke producten zou geen probleem hoeven te zijn. De markten die onmiddellijk hiertoe in aanmerking komen zijn Brazilië (MERCOSUR), ASEAN en het OIC GPS. Suriname zou in deze dus het bruggenhoofd worden van Azië binnen FTAA en van FTAA en Azië in OIC GPS.
28. Ons land zou voorts als depot en shoppers paradise kunnen dienen naar de Caricom regio toe in eerste instantie ten behoeve van Aziatische en Braziliaanse producten maar later ook van producten uit de VSA, Mexico, het Midden Oosten en delen van Oost Europa. Het is ook mogelijk dat landen als T&T of Colombia en Venezuela ook besluiten een deel van hun producten van hieruit te distribueren.
29. Suriname zal actief moeten blijven participeren in de VN en haar instituten en zal moeten blijven bijdragen aan het verder versterken van dit multilateraal orgaan. Ons land zal zich ook moeten inzetten om de “Global Millennium Goals” te realiseren.
30. De financieringsmogelijkheden en de technische assistentie van de internationale multilaterale financieringsinstellingen zoals IDB, EU-ACP, UNASUR, IMF en de Wereldbank zullen beter moeten worden benut.
31. Met de OAS, UNASUR en de IDB zullen de relaties moeten worden versterkt en zal in het kader van de mondialisering veelvuldig gebruik moeten worden gemaakt van hun expertise en financieringsmogelijkheden om het proces van integratie in FTAA verband te ondersteunen. In dit kader zal ook het contact met de SELA en de CDCC moeten worden geïntensiveerd.
32. Suriname zal haar betrekkingen met de regionale integratiebewegingen zoals CARICOM, MERCOSUR, ANDEAN COMMUNITY, ACS etc. moeten blijven ontwikkelen met het oog op de oprichting van de FTAA.
33. Als lidstaat van de CARICOM zal Suriname de gezamenlijk ingenomen standpunten van deze integratiebeweging moeten blijven uitdragen en zich blijven inzetten voor het realiseren van haar doelstellingen. Suriname zal eveneens de mogelijkheden van de CDB en de Caribbean Investment Fund moeten benutten.
34. Suriname zal in het kader van de relaties tussen de EU/ACP zich samen met de leden van de CARIFORUM moeten blijven inzetten om maximaal voordeel te halen uit de mogelijkheden die zich aandienen. In dit verband zal te allen tijde het Surinaamse belang op het gebied van de rijst- en bananenexport moeten worden bevorderd.

35. Suriname zal haar lidmaatschap van de OIC moeten aanwenden om de economische betrekkingen met de lidlanden te bevorderen en via de werkkarmen van die organisatie kapitaalstromen naar ons land te creëren.
36. Ons land zal ernaar moeten streven om met de ASEAN en de OAE tot verdragmatige samenwerking te geraken en daarbij de relaties trachten te versterken.
37. Met het oog op de huidige situatie van groeiende immigratie en vooral ook met betrekking tot de gevolgen van verdere immigratie door de voorgenomen snelle economische ontwikkeling van ons land, is het noodzakelijk geworden de immigratiewetgeving aan te passen aan de nieuwe omstandigheden. Want hoezeer wij ook buitenlandse investeerders, ondernemers en arbeidskrachten verwelkomen ter ondersteuning van onze ontwikkeling, Surinamers zullen onder alle omstandigheden op de eerste plaats dienen te blijven en altijd de voorkeur genieten. Alleen daar waar Surinamers niet beschikbaar zijn, zullen buitenlanders toegelaten moeten worden.
38. De nieuwe immigratiewetgeving zal voorts zodanig zijn van inhoud, dat voorkomen wordt dat het maatschappelijk evenwicht en de sociale harmonie in onze samenleving door de immigratie verstoord wordt. De juridische status van de buitenlandse migrant zal in deze zin duidelijk geformuleerd dienen te zijn in de wet.

3.10 Financiën

3.10.1 Uitgangspunten

1. In het achter ons liggende jaar hebben wij kennis mogen maken met de internationale economische crisis waarvan wordt voorspeld dat deze rond 2011/2012 zal zijn opgeheven. Deze crisis komt ondermeer tot uiting in een verminderde internationale koopkracht waardoor de vraag op de internationale markten is afgenomen. Hierdoor hebben bedrijven moeten inkrimpen of zelfs moeten sluiten en zijn vele producten in prijs gedaald. Het effect van deze ontwikkeling voor ons land is tot uiting gekomen in de recent naar beneden bijgestelde economische groeicijfers i.h.b. vanwege de daling van de exportprijs van aluinaarde en aardolie en de vermindering in productievolume van aluinaarde, alsook het vertrek van BHP Billiton.
2. De verdragsmiddelen vanuit Nederland zijn uitgeput.
3. De huidige regering en de regering daarvoor hebben om onduidelijke redenen duizenden extra ambtenaren in dienst genomen. Hierdoor is het ambtenarenapparaat gegroeid naar een onverantwoord niveau van ca. 45.000. Daar bovenop is het FISO ingevoerd met als primair doel het rationaliseren van de loonverhoudingen binnen de ambtenarij. Het resultaat is echter een sterke toename van de loonuitgaven bij de overheid, waardoor de inflatiedreiging natuurlijk reëel is. Deze regering gaat echter nog verder en heeft besloten om per juli dit jaar, ondanks waarschuwingen van o.a. het IMF en de Centrale Bank van Suriname en het Planbureau, ook de tweede fase van het FISO gewoon door te laten gaan. De begroting toont een tekort van SDR. 1.047 miljoen. De uitgaven zijn 40% hoger dan de inkomsten.

4. Van de werkenden in Suriname vindt een vrij hoog percentage (ongeveer 70%) emplooi in de disproportioneel gegroeide dienstensector, waarbij het overheidsapparaat als enig alternatief, als vangnet dient door de schijncreatie van werkgelegenheid tegen lage lonen. Hier is ten dele sprake van verborgen werkloosheid met onderbenutting van de arbeidskrachten. In de productiesectoren vindt een steeds meer afnemend deel emplooi in de bauxietsector, terwijl het resterende deel in de andere schaarse productieactiviteiten haar dagelijks brood verdient. Deze structuur is al jaren zo en heeft in alle decennia van politiekvoering geen wezenlijke verandering ondergaan.
5. De jaarlijkse aanwas van werkzoekenden werd gecompenseerd door de enorme trek van Surinamers naar het buitenland; dit bij gebrek aan toekomstperspectieven. Het grootste deel van de vertrekkenden ging naar Nederland. Zelfs het wegtrekken van Guyanese gastarbeiders tekent de crisis.
6. Door de vermindering van de inkomsten uit de export van grondstoffen door het teruglopen van de wereldmarktprijzen, is ons land in een gevarezone beland. Slechts de goudprijs loopt op, echter kunnen wij door het nadelig karakter van de gesloten overeenkomst met Cambior en nu Rosebel Gold Mines, niet optimaal profiteren van deze ontwikkeling.
7. Het zou niet juist zijn om de rol en invloed van werknemers- en werkgeversorganisaties in de economie, maar zeker ook het handelen van de overheid, buiten het bereik van dit beleidsdocument te houden. Vooral de politisering van deze organisaties heeft de laatste jaren haar tol geëist.
8. De staat ontloopt een groot deel van de belastingen vanwege haar onvermogen om de steeds verder expanderende informele sector aan te pakken. Hierdoor worden de zichtbaren voor de fiscus onnodig zwaar belast. Zeker in vergelijking met de omliggende landen in de regio.
9. Belastingheffing in ons land dient primair om inkomsten voor de staat binnen te halen en niet als sturingsinstrument. Door het laatste wordt de ruimte die er bestaat om de Surinaams producent te beschermen tegen buitenlandse concurrenten, vrijwel niet benut.
10. Door de toetreding tot de “Caricom Single Market & Economy” (CSME) en de Free Trade Area of the Americas (FTAA) is de ruimte om invoerrechten te heffen verder afgenomen. De EPA moet dan ook kritisch worden geëvalueerd.
11. De verouderde en onnodig complexe wetgeving is in de praktijk nauwelijks van toepassing. Fiscale hervorming is daarom noodzakelijk.
12. Wij staan op een kruispunt en moeten een ander beleid voeren.

3.10.2 Het monetair beleid

Er zijn voor zover bekend geen slimmigheden, hand outs en short cuts om monetaire stabiliteit te bereiken. Het pad naar economisch succes is moeilijk en lang en vergt een enorme nationale inspanning die bij consistente implementatie gedurende 20 jaar zal leiden tot het zo gewenste tastbare succes; zie hiervoor het succes van buurland Brazilië. Bovendien is voor Suriname genoegzaam bekend dat de belangrijkste oorzaken voor de geldende

economische situatie niet zozeer gezocht moeten worden in de financiële sfeer. De oorzaken moeten eerder worden gezocht in het ontbreken van nationale coöperatie tussen politieke partijen en het ontbreken van een plan-, productie- en exportcultuur met nationale beheersbaarheid. De verwachting is daarom gerechtvaardigd dat voor Suriname, de oplossing eerder gezocht moet worden in het navolgende beleid:

1. Het nationaal erkennen van de eerder genoemde structurele oorzaken van eenzijdige aanpak en afhankelijkheid van schenkingen.
2. Het plegen van een navenante nationale inspanning, om binnen afzienbare tijd (5-10 jaar) een duurzaam overschot op de lopende rekeningen van de betalingsbalans en van staatsfinanciën te realiseren.
3. Middels duurzaam overleg zullen de sociale partners tot overeenstemming moeten komen ten aanzien van het te voeren loon en prijsbeleid. Het hoeft namelijk geen betoog dat rust op het lonen en prijzen front gedurende langere periode stimulerend zal werken op het economisch succes.
4. Het voeren van een grondpolitiek gericht op de stabilisatie van de Surinaamse dollar, ondermeer door progressieve gronduitgifte.
5. Het voeren van een energiebeleid dat gericht is op de stimulatie van importvervangende en exportgerichte productieactiviteiten.
6. Het voorspelbaar en transparant maken van het overheidsbeleid middels gedegen voorlichting en periodieke verslaggeving naar de gemeenschap. Deze maatregel zal zeker bijdragen aan een herstel van het vertrouwen in de Surinaamse economie.
7. Het remmen van de kapitaalvlucht en het stimuleren van buitenlandse beleggingen in Suriname middels een gericht beleid, waaronder het afzien van belastingen op rente inkomsten. Terugvloeit van buitenlandse beleggingen naar Suriname, gestimuleerd door fiscale faciliteiten.
8. Het sterk ondersteunen van alle productieve of hiertoe ondersteunende bedrijfsinitiatieven die gericht zijn op de importvervanging danwel de export.
9. Het legaliseren danwel onder controle brengen van de informele economie, met een hoge prioriteit voor de goudsector, de kleinschalige agrarische en industriële gezinsbedrijven en de doorvoerhandel met de buurlanden.
10. Het verbeteren van de inrichting van het betalingsverkeer.
11. Het verbeteren van de beheersing van de hoeveelheid geld die in omloop is.
12. Het effectief verlagen van de rentevoet vooral voor productieve investeringen.
13. Het bedwingen van de criminele krachten die trachten inflatie te stimuleren en de wisselkoersen op te voeren.

14. Het creëren van een permanente wetenschappelijke basis voor het formuleren, uitvoeren en evalueren van het monetair beleid als onderdeel van het nationaal economisch beleid.

3.10.3 Het Staatsfinancieel beleid

Op korte termijn zijn voor wat betreft de vergroting van de maandelijkse inkomsten van de Staat de volgende componenten van belang:

1. De herziening van de overeenkomsten met multinationals en effectieve inning van belasting van de kleinschalige goudwinning, met als doel een verbetering te krijgen die o.a. de Staat meer oplevert. Dit geldt i.h.b. voor RGM en de overige goudwinning.
2. Het versneld en gericht ondersteunen van nationale productieondernemingen waarvan na een quick scan is komen vast te staan dat deze in staat zullen zijn om per saldo deviezenverdiener te zijn. Ondernemingen die reeds deviezenverdieners zijn zullen onder andere moeten worden gestimuleerd tot productverbetering, vergroting van de productie-efficiëntie en schaalvergroting. In tweede instantie zullen ook sterk ondersteund moeten worden, de ondernemingen die importvervangend zijn en handelsondernemingen die per saldo deviezenverdiener zijn.
3. Vergroting van het productieniveau van aardolie naar ca. 25.000 barrels per dag en de opzet van een eigen modern goudbedrijf, een staatsbedrijf of joint venture in de bosbouwsector (Bruynzeel), een staatsbedrijf voor de productie en export van drinkwater, allen naar voorbeeld van Staatsolie en de heropstart van de Para Industries of delen daarvan.
4. Het ordenen van de subsector van het klein en middengroot goudbedrijf, waardoor de overheid haar rechtmatige inkomsten uit deze sector kan innen. Hierbij kan indirecte belastingheffing dienen.
5. Het voordeliger inkopen van diensten en goederen uit het buitenland door het aangaan van bilaterale en regionale handelsovereenkomsten.
6. Het afsluiten van bilaterale samenwerkingsovereenkomsten, bijvoorbeeld de Petro Caribe deal met Venezuela en de rijstafname overeenkomst met Brazilië.
7. Joint-ventures met buitenlandse investeerders, alsook door het aantrekken van buitenlandse beleggingen, multilaterale (EU, IDB-IIC, IsDB, Wereldbank-IFC) en bilaterale financiering (Brazilië, Frankrijk, Nederland, USA, China, India).
8. Aanpassing van de tarieven voor diverse overheidsdiensten en dergelijke.

Het hoeft verder geen betoog dat het financieel beleid van de overheid er op gericht zal moeten zijn om het tekort op de totale overheidsbegroting binnen de toelaatbare grenzen (5% van BBP) te houden. Hiertoe zal allereerst na aanpassing van de taken van de overheid de daarvan afgeleide begroting rationeel moeten worden vastgesteld. De lopende rekening van Staatsfinanciën zal een overschot moeten hebben ter financiering van kapitaaluitgaven. Het is dan zaak dat het financieel beleid op dit stuk zich richt op het volgende:

1. Het saneren van de lopende overheidsuitgaven tot een noodzakelijk minimum.

2. Het zoveel mogelijk vergroten van de niet-fiscale overheidsinkomsten (niet belastingopbrengsten) zoals inkomsten uit staatsbedrijven en staatsdomeinen.
3. Het resultaat van het financieel handelen van de overheid en de planning daarvan moet worden weergegeven in de verslagen en begrotingsstukken van elk der ministeries en instanties die overheidssteun ontvangen.
4. Het financieel handelen van de overheid wordt geregeld in de Comptabiliteitswet, die vanwege haar gedateerdheid (1951), ondanks de vele wijzigingen daarin aangebracht, reeds achterhaald is. Daarom wordt hier voorgesteld de **Comptabiliteitswet te vernieuwen** en aan te passen aan de grondwet en de eisen van modern financieel management, maar zeker de volgende zaken daarin aan te brengen:
 - verhoging van kredietplafonds;
 - de periode waarover kredietopening plaatsvindt te verlengen naar bijvoorbeeld een half jaar;
 - het principe van decentralisatie op te nemen, zodanig dat er sprake zal zijn van een centrale overheid en regionale overheden, elk voorzien van een eigen begroting;
 - op basis van het voorgaande de rapportage verbeteren en de controle op de bestedingen verscherpen;
 - het gehele financieel handelen van de overheid, gereflecteerd in jaarbegrotingen en rapportage zodanig reglementeren, dat het gehele begrotingsgebeuren, zowel betreffende de Gewone-, de Buitengewone- als de Ontwikkelingsdienst, volledig overzichtelijk wordt.
6. De begroting moet taakstellend zijn en gebaseerd op vorige realisaties en de evaluatie daarvan. Ook maandelijkse evaluaties moeten mogelijk zijn. Hiertoe is vergaande automatisering en rapportage noodzakelijk.
7. De financiering van de publieke investeringen dient binnen de begrotingen te vallen. De lopende uitgaven moeten gedekt worden door lopende inkomsten en een eventueel overschot dient gebruikt te worden voor de financiering van publieke investeringen.
8. De inkomsten en uitgaven ten aanzien van overheidspensioenen, AOV-uitkeringen en SZF dienen apart te worden aangegeven, zowel wat betreft begroting als realisatie.

3.10.4 De economische politiek

1. Het ondersteunen van de voor ons land meest cruciale economische activiteiten en het scheppen van nieuwe condities, waardoor individuen en organisaties op zelfstandige en creatieve wijze een bijdrage kunnen leveren aan de nationale ontwikkeling. Hierbij is een evenwichtige ontwikkeling van duurzame en niet duurzame productie noodzakelijk.
2. Richtlijnen van de Centrale Bank van Suriname voor een heldere rentepolitiek voor kredieten, bestemd voor investeringen in direct productieve nationale ondernemingen.
3. Versoepeling van de kredietverlening aan rendabele nationale productieondernemingen en projecten die kunnen exporteren, zonder te kijken naar eigen of vreemd vermogen verhouding op basis van instructies van de Centrale Bank van Suriname.

4. Evaluatie van de bestaande Investsur en operationalisering gericht op moderne en effectieve investment promotion agency.
5. Overhevelen van financiële middelen naar de Nationale Ontwikkelingsbank, zodat vooral nationaal beheersbare nationale ondernemingen in duurzame productie onder soepele voorwaarden leningen kunnen krijgen.
6. Verkorte procedure voor de afgifte van bedrijfsvergunningen.
7. Uitgifte van concessies aan private nationale KMO's gericht op zelfvoorziening en export (visserij, mijnbouw, houtwinning).
8. Versnelde toewijzing van reeds ontsloten productiegebieden aan geïnteresseerde fulltime agrarische gezinsbedrijven.
9. Stimuleren van doelgroepen voor gezamenlijke aankoop van productiemiddelen, bijvoorbeeld de landbouwers.
10. Opdracht aan het planorgaan tot het verstrekken van investeringsindicaties van de verschillende productie ministeries.
11. Snelle uitvoering van projecten ter verbetering van de nationale energievoorziening.
12. Evaluatie en een verbeterde herstart van het Centrum voor Industrieontwikkeling en Exportbevordering (INDEX). In haar nieuwe rol zal dit orgaan echter o.a. geen feasibility studies meer schrijven, maar deze slechts evalueren. Men zal zich meer moeten toeleggen op sector- en marktanalyses en het verzamelen danwel ontwikkelen van productie-ideeën. Het Centrum kan i.s.m. de investment promotion agency (Investsur) gaan functioneren.
13. Het bevorderen van oude ambachten en huisvlijt (promotion).
14. Ondersteunende maatregelen ter verhoging van de productie, zoals:
 - geselecteerde kredietfaciliteiten;
 - gegarandeerde inputvoorziening;
 - fiscale facilitatie;
 - subsidie van ondersteunende diensten zoals onderzoek, training, productontwikkeling, marktontwikkeling, etc.
15. Lopende grondaanvragen voor projecten, waarvan de aanvragers de financiële en economische haalbaarheid hebben aangetoond, versneld honoreren.
16. Soepele doch beperkte toelating van vreemdelingen, indien zij op basis van hun kennis, technische opleiding en ervaring een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van het land.

3.10.5 Het fiscaal beleid

Het te formuleren fiscaal beleid zal als instrument dienen te worden gehanteerd van het

financieel, economisch en monetair beleid, dat de regering voorstaat en wel op zodanige wijze dat de heffingen de basis vormen voor:

- een efficiënte voorziening in de staatsinkomsten;
- de ordening van het sociaal-economische gebeuren door herverdeling van de inkomsten en bevordering van de algemene welvaart;
- het sturingsinstrument t.b.v. de gewenste economische ontwikkeling.

Modernisering en herstructurering van het totale belastingstelsel, opdat belastingheffing een krachtig ontwikkelingsinstrument wordt. Dit modern belastingstelsel zal ondermeer gericht zijn op:

- Minimale bestaanszekerheid voor iedere burger;
- Instandhouding van de fiscale beginselen, zoals het draagkrachtbeginsel en het beginsel van de minste pijn;
- Bevordering van een adequate nationale productiesector, i.h.b. door duurzame productie;
- Herziening van de akkoorden gesloten met de multinationals in de mijnbouw sector;
- Decentralisatie van bestuur, gericht op de heffingsbevoegde organen;
- Vergroting van fiscale deskundigheid, streven naar eenvoud en overzichtelijkheid;
- Verbetering van de fiscale moraal.

Het te voeren fiscaal beleid zal ondermeer resulteren in::

1. Een evenwichtige en sociaal rechtvaardige belasting van de gemeenschap, waartoe men kan uitgaan van het profijtbeginsel en/of het draagkrachtbeginsel.
2. Waar nodig en mogelijk beschermende heffingen en investeringsaftrek ter stimulering van de eigen nationale productie.
3. Het aanmoedigen van de informele bedrijfssector tot legalisatie van haar activiteiten door een beleid van aan de ene kant voorlichting, incentives en begeleiding en aan de andere kant sancties op onmaatschappelijk gedrag.
4. Het opheffen of significant verlagen van de invoerheffingen op kapitaalgoederen die nodig zijn voor het opvoeren van de nationale productie.
5. Het opheffen of significant verlagen van de dubbele belasting vanwege de geldende vennootschapsbelasting en de inkomstenbelasting op dividenduitkeringen.
6. Herziening van de vermogensbelasting zodat kan worden gecompenseerd middels aftrek van nieuwe investeringen van het vermogen.
7. De richting waarin de aard van de belastingen zich moet ontwikkelen als gevolg van de omstandigheden zoals die hierboven zijn beschreven, zijn “bronheffingen”. Voorbeelden hiervan zijn: loon-, dividend-, vermakelijkheids- en loterijbelasting
8. Er dient in de komende beleidsperiode bijzondere aandacht te worden besteed aan directe maatregelen ter stimulering van de nationale productie c.q. structurele bestrijding van de armoede, en wel door:

- De actualisering en afkondiging van de investeringswet ter bevordering van een gericht investeringsbeleid;
 - Tariefsverlagingen van de inkomstenbelasting ter stimulering van het nationale ondernemerschap en de productie;
 - Drukverlaging in de loon- en inkomstenbelasting op personen, ter vergroting van de koopkracht van de werkende klasse en ter stimulering van de factor arbeid.
9. Teneinde daadwerkelijk inhoud te geven aan de decentralisatiegedachte dienen er districtsfondsen te worden gevormd. Zonder deze fondsen vindt er wel gedecentraliseerde besluitvorming plaats, doch de uitvoering zal dan centraal geleid worden hetgeen stagnerend zal werken en het proces van decentralisatie niet ten goede zal komen. Concreet wordt voorgesteld:
- Een vast basis bedrag op basis van bevolkingsomvang;
 - Een percentage van de winstbelasting van mijnbouwbedrijven wordt proportioneel toegekend ten laste van de districtsbudgetten als leningen voor investeringen;
 - Budgettering per district.
10. Het overheidsbeleid moet van dien aard zijn, dat het volk maximaal geniet van de natuurlijke rijkdommen. Het voorstel om wederom levy e/o milieuheffing in te voeren voor alle maatschappijen die natuurlijke hulpbronnen willen exploiteren is zeer realistisch en rechtvaardig. Dit systeem garandeert de staat een inkomen, ongeacht of het bedrijf winst maakt of verlies lijdt.
11. Investeringsfaciliteiten om de werkgelegenheid in bepaalde gebieden te stimuleren; industriehallen, fiscale faciliteiten, kredietfaciliteiten per district, in het bijzonder voor achtergebleven gebieden.
12. De bescherming van nationale ondernemers respectievelijk producenten tegen de traditionele importhandel, door bevordering van economische nationalisme.
13. Het significant opvoeren van de straffen op economische delicten ter ontmoediging van belastingontduiking, in combinatie met een verbreding van de heffingsgrondslag.
14. De opzet van een permanent opleidingen en trainingen instituut dat speciaal gericht is op de kwaliteitsverbetering van de belastingambtenaren en in het verlengde daarvan van de belastingdienst.
15. Decentralisatie van de belastingdienst ter ondersteuning van de bestuurlijke decentralisatie.
16. Evaluatie en rationalisering van de huidige omzetbelasting dan wel vervanging hiervan door een Belasting van de Toegevoegde Waarde (BTW), welke reeds in 1997 was gepland.
17. Het harmoniseren van de directe en indirecte belastingen zodat de belastingdruk wordt verminderd en er een daadwerkelijke verschuiving van de directe naar de indirecte belasting plaatsvindt.
18. De invoering danwel uitbreiding en evaluatie van de bestemmingsheffingen, bijvoorbeeld

motorbrandstoffen en wederinvoering van de rij- en voertuigenbelasting.

19. De opzet van diverse taxfree zones ter stimulering van de export en ter facilitering van investeerders.
20. De modernisering van de douanewetgeving en de organisatiestructuur van het douaneapparaat, zodat de invoerheffingen effectiever geïnd kunnen worden.
21. Het implementeren van belastingverlichtende maatregelen ten behoeve van seniorenburgers.

3.10.6 Vernieuwing van het bank- en het verzekeringswezen

De vernieuwing van het bank- en verzekeringswezen zal onder meer betrekking moeten hebben op het beter afstemmen op de ondersteuning van de nationale productie en het verdienen van vreemde valuta.

3.10.6.1 Het bankwezen

1. De positie van de Centrale Bank van Suriname binnen het bankwezen en de interne structurering van deze bank zal geëvalueerd worden.
2. Het tegengaan van ongewenste belangenverstrengeling en machtsconcentraties bij de particuliere banken, al dan niet middels wetgeving.
3. Het afstemmen van de rentepolitiek bij de particuliere banken op de nationale ondersteuning van de economische bedrijvigheid. Hiertoe kan de NOB bijdragen.
4. De vier overheidsbanken zullen m.u.v. de NOB, na eventuele fusie, moeten worden geprivatiseerd middels het emitteren van een meerderheid van de aandelen naar particulieren (zie IDB-rapport "Financial Sector Reform).
5. De NOB zal getransformeerd moeten worden tot een echte ontwikkelingsgerichte bank met duidelijke financieringsallocaties per subsector met gunstige financieringsvoorwaarden.
6. Het voeren van een gericht disconto en kasreservepolitiek ter beteugeling van de ongewenste geldschepping.
7. Wijziging van essentiële wetgeving betreffende het bankwezen.

3.10.6.2 Het verzekeringswezen

1. Het instellen van een wettelijke verplichting voor het afsluiten van een basis ziektekosten- en ongefallenverzekering door alle werkgevers t.b.v. hun werknemers. Het e.a. naar het voorbeeld van de inmiddels bekende WAM.
2. Liberalisatie van de ziektekostenverzekering van de ambtenaren en daarmee gelijkgestelden.

- 3.** Opheffen van ongewenste belangenverstrengeling en machtsconcentraties, al dan niet via wetgeving. De Verzekeringskamer en de CBvS moeten de controle bewerkstelligen.

4. Het globaal beleid per district

4.1 Het grondenrechten vraagstuk

Het incorporeren van rechten op grond van Inheemsen en traditionele gemeenschappen in het binnenland verdient bijzondere aandacht. Er bestaat een spanningsveld tussen de traditioneel opgebouwde rechten en het gelijkheidsbeginsel van de grondwet. Het tweede vraagstuk dat zich voordoet is de tegenstelling tussen de rechten op de grond en de rechten die aan derden worden verleend voor bijvoorbeeld mijnbouwdoeleinden. De Mega Combinatie wil komen tot een versnelde oplossing van dit vraagstuk en wenst daartoe de volgende stappen te nemen:

- Wij moeten de Inheemse en traditionele entiteiten in het bosgebied in de Grondwet van de Republiek Suriname erkennen;
- Het is noodzakelijk om na deze stap de geïdentificeerde in stamverband levende gemeenschappen collectieve rechten te verschaffen op die delen van het binnenland waar zij traditioneel woonachtig zijn. Deze collectieve rechten zullen onder bepaalde voorwaarden en tijdelijk overdraagbaar zijn aan individuele personen of rechtspersonen, gericht op de bevordering van economische ontwikkeling;
- De demarcatie van de hierboven bedoelde collectieve rechten zal in samenspraak met het traditioneel gezag worden gerealiseerd;
- Indien de overheid zou besluiten concessies te verlenen aan derden in gebieden die vallen binnen bovengenoemde demarcatielijnen, dan zal een dergelijke concessie slechts van waarde zijn wanneer het lokale gezag van het gebied wordt gekend bij de besluitvorming.

Bovenstaande regelgeving en eventuele nadere regels zullen bij wet worden vastgesteld in overleg met het traditioneel gezag, DNA-leden en de Districtsraadsleden van het betreffende district.

4.2 De districten

4.2.1 Het district Paramaribo

- Middels een gericht programma zal deze stad moeten verbeteren wat het reeds heeft. Met betrekking tot de productie zal men zich moeten richten op het halen van internationale standaarden en schaaluitbreiding.
- Bepaalde zware industrieën zullen moeten worden verplaatst naar andere gebieden die speciaal hiervoor zullen worden ingericht.
- De infrastructuur, waaronder vooral de ontwatering en de asfaltering van bepaalde wegen, zullen sterk ter hand genomen moeten worden. Ook voor het eeuwige parkeer- en fileprobleem in de binnenstad zullen er adequate oplossingen moeten komen.
- Voor wat betreft het huisvestingsvraagstuk, zal Paramaribo haar beleid moeten richten op het opheffen van de vele achtergestelde buurten waaronder ook de vele erven met krotten

in de binnenstad. Een belangrijk deel van de woningzoekenden kunnen geaccommodeerd worden in de buurtdistricten Wanica, Para en Commewijne.

- Deze stad zal steeds meer moeten gaan functioneren als handelsstad, uitgangscentrum en top dienstverlening op het gebied van ICT, Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek en Gezondheidszorg. Het bank- en verzekeringswezen en het toerisme zullen zich moeten kunnen meten met hun concurrenten in de regio.
- Het bus- en taxiwezen in de binnenstad zullen, mede met het oog op het toerisme, geordend moeten worden.
- De wildgroei van supermarkten zal aan banden gelegd en gereguleerd moeten worden.
- Overwogen moet worden om de energiecentrale van de EBS te verplaatsen naar een nadere locatie buiten Paramaribo. Ook zullen de vele stroomuitvallen tot het verleden moeten gaan behoren.
- Ook de jarenlange geringe waterdruk zal tot het verleden moeten gaan behoren.
- Door de bouw van diverse sport- en buurtcentra en gericht sportbeleid zal deze stad kunnen uitgroeien tot het centrum van de Caricom. Grote en belangrijke regionale sportevenementen kunnen er worden gehuisvest.
- Ten slotte zal de dienstverlening van de overheid aan het publiek drastisch moeten worden verbeterd door rationalisering en training van het ambtenaren apparaat. In dit kader wordt gedacht aan de concentratie van alle overheidsgebouwen in een bepaalde overheidswijk die goed toegankelijk is voor het publiek met het openbaar vervoer.

4.2.2 Het district Wanica

- Dit district dat vooral bekend staat om de tuinbouw en veehouderij zal haar productie zwaar moeten opvoeren en vooral zorgen voor exporten naar de CARICOM. Hiertoe zal zij o.a. de versnelde oplossing van de vele problemen met grondbeschikkingen ter hand moeten nemen.
- Het onderwijs zal verder moeten worden uitgebreid door o.a. de bouw van meer scholen in het algemeen en in het bijzonder middelbare scholen in andere ressorten behalve Lelydorp. Ook moet expliciet worden gedacht aan de vestiging van een NATIN- en LTS-complex in het district.
- De volksgezondheidszorg moet verder worden verbeterd door de vestiging van RGD-poliklinieken in alle ressorten en de bouw van een ziekenhuis.
- Ook hier zal de huisvesting sterk ter hand genomen moeten worden door de uitgifte van voldoende bouwkvavels en de opzet van een werkbare financiering voor de woningbouw.
- Tenslotte behoeft de infrastructuur drastische verbetering, vooral de wegen, de watervoorziening en de elektriciteitsvoorziening vragen bijzondere aandacht.

4.2.3 Het district Nickerie

- Het district Nickerie zal naast het opvoeren van de rijstteelt moeten overgaan op de grootschalige teelt van ook andere gewassen en de grootschalige veeteelt. Ook hier zullen exporten naar de CARICOM prioriteit moeten genieten. De vele obstakels zullen moeten worden weggemaakt, waaronder de versnelde oplossing van de problemen met grondbeschikkingen. Industriële ontwikkeling is tevens van groot belang.
- Verder zal de plaatselijke economie moeten worden gediversifieerd door versterking van de grenshandel met het buurland en mogelijkheden voor aquacultuur en toerisme zullen onderzocht moeten worden.
- De wijd verspreide padieverwerking moet worden geconcentreerd op een nader aan te duiden industriële locatie. Ook moeten de mogelijkheden voor verdere verwerking van de padie tot veel meer eindproducten serieus bestudeerd worden.
- Voor wat betreft de energievoorziening kan door de verwerking van rijstkaf tot energie Nickerie gaan behoren tot een van de gebieden met de laagste opwekkosten. Bovendien zal hiermede het jarenlange probleem met de ongecontroleerde kafverbranding tot het verleden gaan behoren.
- Verder zal ook hier extra aandacht moeten worden besteed aan de verbetering en uitbreiding van de onderwijsmogelijkheden. Zo zal het aantal scholen moeten worden uitgebreid, waaronder ook het aantal middelbare scholen. Ook is de opzet van een NATIN-, LTS-complex noodzakelijk.
- Ook in dit district zal aandacht moeten worden besteed aan het huisvestingsprobleem. Onder andere door de uitgifte van voldoende bouwkavels en een adequaat financieringssysteem voor de woningbouw kan hieraan inhoud worden gegeven.
- De infrastructuur moet verder worden verbeterd: wegen, ontwatering- en irrigatiewerken, het vliegveld, etc.
- Tenslotte dient de al redelijke gezondheidszorg verder te worden uitgebouwd en verbeterd te worden. Vooral met het oog op de serviceverlening aan het buurland Guyana, dient extra aandacht hieraan te worden besteed.

4.2.4 Het district Coronie

- Het district Coronie dat eens bekend stond als het district van melk en honing moet die status middels gericht beleid opnieuw verwerven. MC beschikt over de kaders om dit te realiseren.
- Dit district heeft te weinig investeringen gehad om economisch weerbaar te zijn. In deze situatie moet verbetering komen door een gericht economisch beleid.

- Voor wat betreft de economische activiteiten moet worden gedacht aan de opzet van een groot busstation en de ontwikkeling van een geïntegreerde kokosindustrie in combinatie met de grootschalige varkens-, bijen- en fruitteelt en enige toerisme. Ook kan de rijstteelt nieuw leven worden ingeblazen. Hiertoe is door de MC een plan geformuleerd.
- Verder zullen de huisvestingsmogelijkheden, de gezondheidszorg, het onderwijs, de sportinfrastructuur en de opvang van bejaarden sterk verbeterd dienen te worden.
- De vestiging van een legerbasis, een behoorlijke dependance van de politie, diverse afdelingen van de overheid, het bankwezen, een behoorlijke markt gericht op de groothandel en een redelijk winkelcentrum zullen verder bijdragen aan de beoogde versnelde ontwikkeling van het district.

4.2.5 Het district Saramacca

- Het district Saramacca zal meer moeten profiteren van de aardoliewinning. Verder zal naast de reeds aanwezige rijstteelt, vooral de grootschalige pinda- en groenteteelt overwogen moeten worden. Dit district zou ook vooral kunnen bijdragen aan de grootschalige veeteelt.
- Verder zal ook hier een sterk verbeterde infrastructuur ter hand moeten worden genomen. De beoogde verbeteringen zullen vooral in het teken moeten staan van het verbeteren van de productiemogelijkheden.
- De overheid kan deze groei verder bevorderen door verbetering van de nutsvoorzieningen, de vestiging van diverse dependances van de overheid, de vestiging van een legerbasis, de opzet van een winkel- en zakencentrum, een markt, een middelbaar scholencentrum en de bouw van een energiecentrale.
- Er zal verder sterk de nadruk moeten worden gelegd op verbetering van de huisvestingssituatie, het onderwijs, de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg. Onder andere zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.
- Een populatie van 30.000 zielen aan het eind van de beleidsperiode moet middels een gericht migratie en ontwikkelingsbeleid haalbaar worden geacht.

4.2.6 Het district Commewijne

- Commewijne zal vooral de bevolkingsgroei van Paramaribo de komende jaren moeten opvangen. Hiertoe zullen er veel duurzame arbeidsplaatsen moeten worden gecreëerd in dit district. Gedacht kan worden aan de aquacultuur, de heropstart van de suikerindustrie, de bouw van een regionale luchthaven en een nieuwe rivierhaven nabij Belwaarde.
- Dit district leent zich ook uitstekend voor de grootschalige fruitteelt en de opzet van moderne Free Trade zones en een industriepark.

- Er zal verder sterk de nadruk moeten worden gelegd op een verbetering en uitbreiding van de huisvestingssituatie, het onderwijs, de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg. Onder andere zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.
- Voor wat betreft de infrastructuur zal naast de rehabilitatie van de vele deplorabele wegen, vooral moeten worden gedacht aan de verbetering van de water- en elektriciteitsvoorziening en de oplossing van de vele problemen met grondbeschikkingen in dit district.

4.2.7 Het district Marowijne

- Bij de beschouwing van het district Marowijne moet voor wat betreft de industrie vooral worden gedacht aan de mogelijkheden met hout, palmolie, goud, steenslag en rivierzand. De verwerking van rondhout, palmolie en andere producten zou ook in dit district kunnen plaatsvinden.
- Verder moet overwogen worden om in Albina een grote energiecentrale op te zetten van waaruit ook energie kan worden geleverd aan Moengo en Sint Laurant (Frans Guyana).
- Ook zal de handel met Frans Guyana vanuit Albina sterk vergroot moeten worden. Verder zal ook in dit district sterk de nadruk moeten worden gelegd op verbetering van de huisvesting, het onderwijs de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg.
- Naast het reguliere onderwijs moet ook worden geacht aan speciaal onderwijs gericht op de versnelde scholing en training van vooral de generatie die als gevolg van de binnenlandse oorlog jarenlang de schoolbanken heeft moeten missen. Ook hier zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.
- De heropbouw van het door oorlog getroffen Albina zal serieus ter hand genomen moeten worden. De staat zal haar verantwoordelijkheid moeten kennen en eindelijk een inventarisatie moeten maken van de schade die door particulieren is geleden. Binnen haar mogelijkheden moet dan bekeken worden hoe de getroffen tegemoet kunnen worden gekomen.
- De militaire- en politiemacht in zowel Moengo als Albina moeten drastisch worden opgevoerd, zodat de burger zich weer veilig weet.

4.2.8 Het district Para

- Er zullen veel duurzame arbeidsplaatsen moeten worden gecreëerd in dit district, waarbij de ontwikkeling van Paramaribo als industriestad centraal zal moeten staan.
- Naast de reeds bekende bauxietindustrie moet worden gedacht aan de heropstart van de bedrijven die in Para-industries verband bekend stonden, de verplaatsing van alle houtzagerijen in Paramaribo naar deze locatie, de ontwikkeling van een grootschalige meubelindustrie, de opzet van moderne Free Trade zones en grootschalige

energieopwekking. Benutting van de infrastructuur die door BHP Billiton is achtergelaten is noodzakelijk.

- Het district staat verder ook bekend om haar recreatieplaatsen die sterk verbeterd moeten worden.
- Verder zal ook in dit district sterk de nadruk moeten worden gelegd op verbetering van de huisvesting, het onderwijs, de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg. Ook hier zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.

4.2.9 Het district Brokopondo

- Het district Brokopondo moet het momenteel vooral hebben van de grootschalige hydro-energie opwekking, de goud- en houtwinning, de winning van bouwmaterialen zoals grind, steenslag, schuurzand en rivierzand en het toerisme. Overwogen moet worden om enkele grote houtverwerkingscentra op te zetten waar het rondhout volledig wordt omgezet in gezaagd hout. Hieraan gekoppeld kunnen er ook speciale meubelindustrieën worden opgezet.
- Door de ontwikkeling van gecultiveerde bossen zal dit district in de naaste toekomst nog meer kunnen profiteren van de houtvoorkomens.
- Brokopondo leent zich ook voor de opzet van een eigen nationaal goudwinning- en houtwinningbedrijf naar het model van Staatsolie.
- Verder is Atjoni uitstekend geschikt voor het opzetten van een moderne stad met alle voorzieningen.
- Door uitvoering van het TapaJai project kan ook beter geprofiteerd worden van goedkope hydro-energie. Bovendien zal de wegeninfrastructuur verder verbeterd moeten worden.
- Verder zal ook in dit district sterk de nadruk moeten worden gelegd op verbetering van de huisvesting, het onderwijs de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg. Ook hier zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.

4.2.10 Het district Sipaliwini

- Voor wat betreft de economische bedrijvigheid zal vooralsnog moeten worden gedacht aan de landbouw, veeteelt, visserij, bosbouw en toerisme. Voor wat betreft de bosbouw moet overwogen moet worden om enkele grote houtverwerkingscentra op te zetten waar het rondhout volledig wordt omgezet in gezaagd hout. Hieraan gekoppeld kunnen er ook speciale meubelindustrieën worden opgezet.
- Door de ontwikkeling van gecultiveerde bossen zal dit district in de naaste toekomst nog meer kunnen profiteren van de houtvoorkomens.

- Verder zal ook in dit district sterk de nadruk moeten worden gelegd op verbetering van de huisvesting, het onderwijs, de sportinfrastructuur, de opvang van bejaarden en de gezondheidszorg. Ook hier zal er een Middelbare scholen complex moeten worden opgezet, met NATIN, IMEAO en VWO-onderwijs.

5. Investerings en financiering van het programma

5.1 Investerings

1. De uitvoering van het actieprogram van de Mega Combinatie wordt geschat op jaarlijkse investeringen van gemiddeld circa US\$ 640 miljoen/jaar gedurende 2011 t/m 2015, om een reële economische groei van 7% per jaar te behalen en de gewenste sociale programma's uit te voeren. Het nationaal inkomen kan hierdoor toenemen van US\$ 2,600 miljoen in 2010 naar US\$ 3,725 miljoen in 2015.
2. Van de US\$ 640 miljoen aan investeringen per jaar betreft ongeveer 40% overheidsinvesteringen (US\$ 250 miljoen/jaar) en 60% particuliere investeringen (US\$ 390 miljoen/jaar).
3. De particuliere investeringen (US\$ 390 miljoen/jaar) bestaan uit US\$ 225 miljoen aan buitenlandse investeringen in goud, bauxiet en aardolie, US\$ 90 miljoen aan nationale Klein & Midden Ondernemingen (KMO) bedrijven in duurzame productie en US\$ 75 miljoen van overige nationale particuliere bedrijven.
4. De KMO bedrijven zullen door overheidsbemiddeling worden gefinancierd via bilaterale credit-lines (grenslanden, BRICK landen en overige) en via multilaterale leningen (IDB, IIC, IsDB, IFC).
5. De overheidsinvesteringen (US\$ 250 miljoen/jaar) betreffen in hoofdzaak sociale sectoren (scholen, medische centra, woonpercelen, infrastructuur) en staatsproductiebedrijven (staatsolie, staatsgoud, drinkwater, staats houtbedrijf). De investeringen voor de sociale sectoren worden geschat op circa US\$ 85 miljoen/jaar en zullen worden gefinancierd middels schenkingen en zachte leningen. De investeringen in de staatsproductiebedrijven zullen op jaarbasis naar schatting circa US\$ 165 miljoen vergen. De financiering zal geschieden uit de eigen besparingen van de overheid en middels multilaterale en bilaterale leningen en leningen bij commerciële banken.
6. De overheid moet bovendien ervoor zorgen (bemiddelen) dat de kleine en middengrote nationale ondernemers over voldoende krediet kunnen beschikken tegen een redelijke rentevoet, i.h.b. voor de investeringsgroei vanuit de agrarische sector, bosbouw, lichte industrie, toerisme. Deze kredietverlening voor deze nationale particuliere investeringen wordt geschat op US\$ 90 milj./jaar. Totaal moet de overheid jaarlijks dus zorgdragen voor gemiddeld US\$ 336 milj./jaar (US\$ 246 voor directe overheidsinvesteringen en US\$ 90 milj. voor KMO particulieren). Een dergelijk grote financiering vereist een groot buitenlands aandeel, wat haalbaar is vanwege de terugbetaalcapaciteit van ons land.
7. De particuliere investeringen (gemiddeld US\$ 365 milj./jaar) betreffen de duurzame KMO sectoren (US\$ 90 milj./jaar), overige nationale particuliere investeringen (US\$ 75 milj.), en buitenlandse particuliere investeringen voornamelijk in de mijnbouw (aardolie, goud, bauxiet), naar schatting circa US\$ 225 milj./jaar (US\$ 1,125 milj.) in de periode 2011 t/m 2015), exclusief staatsinvesteringen van Staatsolie en Staatsgoud en hydro-energie. De geprojecteerde financieringsbehoefte is veel hoger dan ons land ooit heeft gehad, maar de bronnen ter financiering zullen ook veel ruimer zijn.

5.2 Financiering van het programma

De financieringsbronnen voor de periode 2011-2016 betreffen de volgende:

1. **Eigen nationale besparingen** welke totaal worden geschat op gemiddeld US\$ 437 miljoen per jaar (14% van het gemiddeld BBP). Van deze nationale besparingen wordt circa 70% voor vervangingsinvesteringen gebruikt en circa 30% (US\$ 131 miljoen) voor nieuwe uitbreidingsinvesteringen. Dus de eigen bijdrage kan zijn US\$ 131 miljoen/jaar voor de gemiddeld benodigde totale investeringen van US\$ 636 miljoen/jaar voor uitbreidingsinvesteringen.
2. **Aantrekking van buitenlandse beleggingen** van Surinamers en van Nederlanders van Surinaamse origine e.d. door fiscale faciliteiten en staatsgarantie: US\$ 20 miljoen/jaar is haalbaar.
3. **Directe buitenlandse investeringen** US\$ 225 miljoen/jaar in goud en bauxiet, oliepalm, en overige;
4. **Schenken van de EU, overig multilateraal en bilateraal** ter waarde van gemiddeld US\$ 25 miljoen/jaar;
5. **Leningen van multilaterale financiële instellingen** ter waarde van gemiddeld US\$ 90 miljoen/jaar, waaronder IDB, IsDB, Wereldbank groep, CDB. Deze leningen zijn tegen lage rentevoeten van 2 - 7%.
6. **Bilaterale leningen van grenslanden, BRICK landen, UNASUR en overige**, i.h.b. via EXIM banken: US\$ 80 miljoen/jaar. Ook deze leningen zijn tegen lage rentevoeten van 2 - 7%.
7. **Leningen van buitenlandse commerciële banken:** \$ 65 miljoen/jaar. Deze duurdere leningen zullen een rentevoet van 8% tot 9% en een kortere looptijd hebben dan de multilaterale en bilaterale leningen.
8. **Leningen van particuliere fondsen:** pro memorie.

Totaal aan leningen = \$ 80 miljoen + \$ 90 miljoen + \$ 65 miljoen = \$ 235 miljoen, overeenkomend met 37% van de totale financiering van US\$ 636 miljoen.

Bijlage 1

Surinaamse kaart met aangepaste districtsindeling en een overzicht van de belangrijkste geprojecteerde infrastructurele werken

